

Spaghetti bolognese in het onderwijs

p. 3

Amnesty in Leuven

p. 4

Meg Stuart wint Kultuurprijs KU Leuven

pp. 8-9

ALMAPRIJZEN WEER DE HOOGTE IN

Koeskoes aan veertig frank

Minder tof nieuwjaarskado: de almaschotel wordt opnieuw drie frank duurder. Niet nodig vanuit bedrijfsoogpunt, zo stellen de studenten van de Sociale Raad (Sora) van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko), en een zoveelste bewijs dat de sociale doelstelling niet langer topprioriteit is van Alma. Om te tonen hoe het beter kan, verkoopt Sora deze week koeskoes aan de ingang van de Alma's. Vegetarisch en voor veertig frank.

Wat vooraf ging aan de prijsverhoging: een verhitte discussie op de Raad van Beheer (RvB) van Leuca. Leuca staat voor 'Leuvense Universitaire Catering' en is de koepelnaam voor Faculty Club en Alma, sinds eind 1999 één bedrijf. Alle beheerders waren voor een aanpassing van de maaltijdprijzen aan de index, behalve de studenten: zij waren tegen. Ze hebben echter slechts twee op zeven stemmen en verloren dus het pleit.

Een jaar geleden ging de studentenfractie wel akkoord met een opslag van drie frank. Een toegeving op het democratiseringsideaal. Alle studenvoorzieningen, dus ook Alma, zijn opgericht om het voor iedereen mogelijk te maken hoger onderwijs te volgen. Dat is echter nog steeds niet het geval: voor heel wat mensen uit lagere sociale klassen kosten hogere studies nog altijd te veel geld. Daarom kan je elke prijsverhoging in vraag stellen. Toen zag echter ook Sora geen andere oplossing: iedereen verwachtte een neergang in de maaltijdverkoop door de dalende studentenaantallen en dus een begrotingstekort.

EURO

Een vergissing, zo bleek. In 2000 kende Alma een overschot van meer dan 10 miljoen, hoewel er inderdaad een daling in maaltijdverkoop optrad. Het was de schaalvergroting ten gevolge van het samensmelten van Alma met Faculty Club die voor dat

positieve resultaat zorgde. Konklusie: de prijsstijging is niet nodig geweest.

Toch komt er nu weer drie frank bij. De Raad van Beheer verwacht opnieuw dat er minder maaltijden zullen worden verkocht, ondanks stagnatie van de studentenaantallen. De daling in verkoop zou te wijten zijn aan veranderde leefomstandigheden van de student: die kookt meer op kot of verkiest al eens een broodmaaltijd boven een warme maaltijd. Om het verlies aan inkomsten dat Alma daardoor derft, op te vangen, stelde Leucadirekteur Toon Martens een aanpassing van de prijzen aan de index voor. Die indexering wordt ineens voor twee jaar doorgevoerd in plaats van voor één, zoals gebruikelijk is. In 2002 wordt immers de euro ingevoerd en zijn aanpassingen van prijzen of lonen verboden. Overigens

toekomst. Jan De Vuyst, directeur Studenvoorzieningen, bepleitte dat het volgen van de inflatie een normale politiek is en helemaal niet gelijk staat aan een prijsopslag. Slechts bij zeer gunstige financiële omstandigheden kan Alma zich permitteren de index niet te volgen, zo stelde Martens.

KRABBENMANDEN

Op de Algemene Vergadering van Sociale Raad dacht men daar enigzins anders over. Studenten krijgen immers niet méér geld als de inflatie stijgt: de indexering van de maaltijdprijs is voor de student de facto een prijsverhoging. Sora maakt zich ook zorgen over de dalende verkoop van Almaschotels, maar zoekt de oorzaken niet uitsluitend in het gedrag van studenten. Er zijn steeds meer

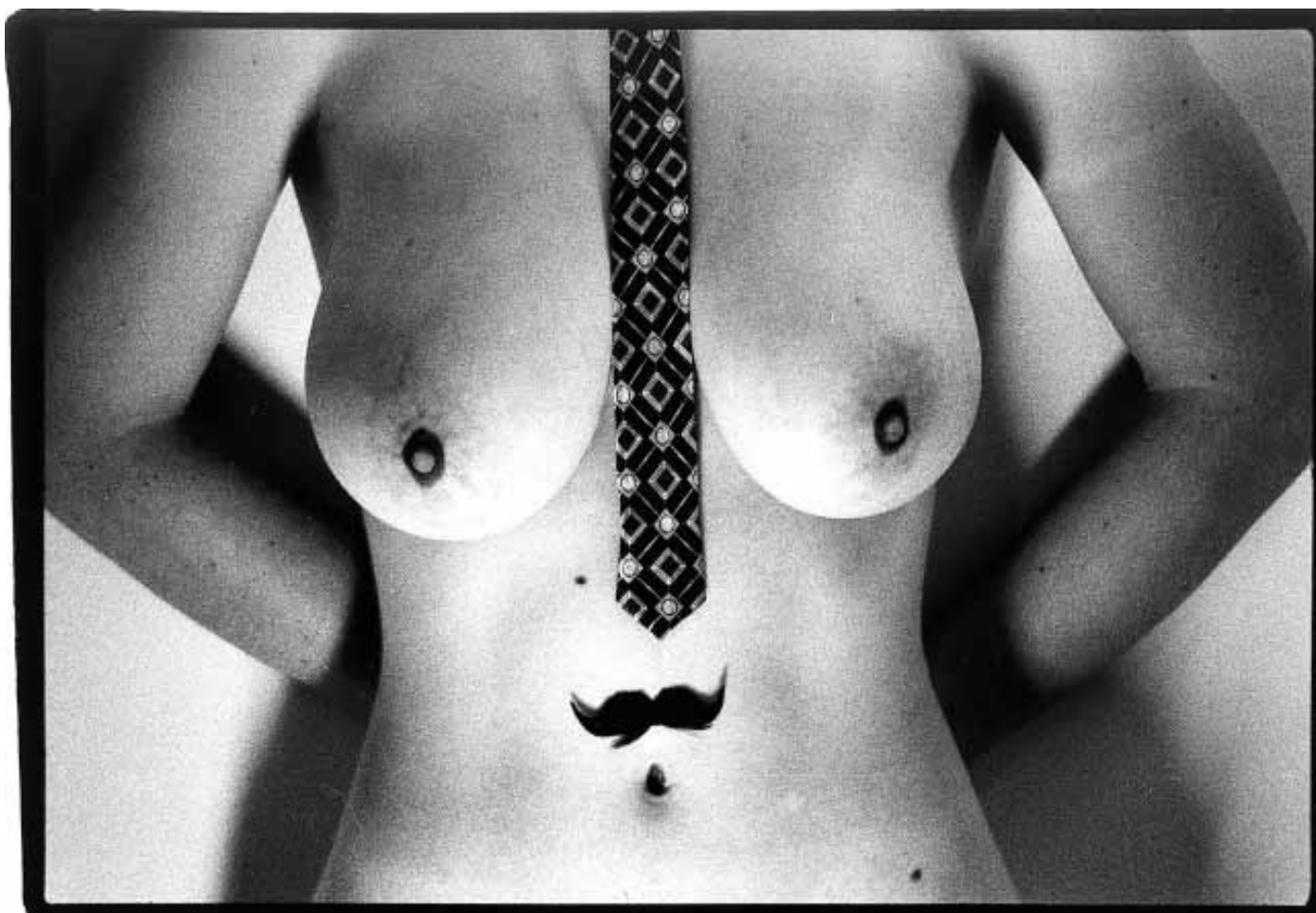
Sora is dat het voor een aantal studenten — diegenen waarvoor Alma in de eerste plaats opgericht werd — gewoon te duur wordt.

Bovendien menen de studenten dat de prijsopslag niet nodig is om de begroting sluitend te maken. Enerzijds vindt Sora dat Faculty Club te weinig bijdraagt in de begroting van Leuca in verhouding tot de tijd en energie die er in het proffenrestaurant gestoken worden. Anderzijds zou men de tien miljoen overschot van 2000 kunnen aanwenden. Overschotten dienen echter niet aangewend te worden voor investeringen op zulke korte termijn, vindt Martens. Het Leucapersoneel wil dat er in de eerste plaats iets gebeurt aan het verlichten van de werkdruk. De andere leden van de RvB zoeken de financiële reserve te vergroten.

Ook de studenten pleiten voor investeringen in het personeel én voor het behoud van de maaltijdprijs. Dat is perfect mogelijk in de uitgewerkte alternatieven die Sora ter tafel legde. Deze werden echter nauwelijks besproken. Daar wringt het schoentje: op de Raad van Beheer zijn de studenten de enigen die consequent verwijzen naar de

demokratiserende doelstelling van Alma en van Leuca — de fusie is er immers gekomen om die doelstelling veilig te stellen. Het gevoel leeft bij de studentenfractie dat andere Leuca-beheerders soms minder zuivere motieven kennen. Bij Martens weegt de economische logika te veel door. De Vuyst wil dat minder subsidiegeld van de Raad voor Studenvoorzieningen naar Alma vloeit. De Leuvense sociale sektor krijgt almaar minder geld van de overheid en begint sterk op een krabbenmand te lijken waarin ieder blind vecht en foefelt voor het zijne. Ten koste van de inspraak van studenten, ten koste van het democratiseringsideaal. De maat is vol en dus voeren de studenten actie. In samenwerking met de Volkkeuken verkoopt Sora deze week vegetarische koeskoes. Smakelijk!

Margo Foubert
Wouter Grégoire

Het was alweer een tijdje geleden, maar met een millennium achter de kiezen en een vers op het bord konden we er niet meer omheen: naakt in Veto! En transseksuelen dan nog wel. Hoe een en ander juridisch in elkaar steekt, leest u op pagina 7. Van één ding zijn we na deze week wel zeker: ze hebben mooie ogen.

(foto Miek Stevens)

ligt de verwachte inflatie voor de komende twee jaren iets hoger dan de prijsopslag.

Een wijze beslissing, zo vonden de meesten op de RvB, omdat men vreest voor de

klachten over de kwaliteit van het eten, de service gaat achteruit. Als de prijzen nu nog eens omhoog gaan, zal Alma nog meer klanten verliezen. Een andere bezorgdheid van

Een uitgebreide kroniek van al wat er fout loopt in Alma vindt u op pagina 6.

Hand in eigen boezem

Het vorige was een jaar als één uit de tweeduizend. Alle apokalyptische scenario's ten spijt kon weinig ons echt beroeren. Het door doemprofeten voorspelde einde der tijden laat nog steeds op zich wachten. Euro 2000 bleek geen trefpunt te zijn voor de verenigde hooligans aller landen. Zelfs ook maar een klein beetje millennium bug was ons —ondanks massale investeringen— niet gegund. 2000 begon met een twee en kreeg vervolgens drie nullen.

Ook op politiek vlak was het business as usual. Het extreem-rechtse gezwel zaaide verder uit in eigen boezem en ver daarbuiten. Israel, Oost-Timor en andere Kosovo's konden ons slechts matig boeien met een net iets té langdradige soap. Europa gaf zijn mind-body probleem nogmaals te kennen: veel lippendienst aan de Europese gedachte, weinig om het lijf.

Alsof we de grenzen van de monotonie nog niet voldoende hadden afgetast, kwam daar de afgelopen weken nog eens de eeuwige wederkeer van dezelfde eindejaarsleur bovenop. Straten, pleinen en huiskamers raakten ontluiserd door triviale kerstversiering. Boodschappen van vrede werden de wereld ingestuurd. Oude familievets rakelden weer op tijdens het kerstdiner. Grootmoeders toonden zich traditiegetrouw, dogmatisch in hun geloof en intolerant jegens vegetariërs: gij zult kalkoen eten op kerstavond! Ook aan het ontkurken van champagne raak je tamelijk snel gewend.

En toch had de eindejaarsperiode in 2000 iets bijzonders. Ik alludeer daarmee geenszins op de voorbije witte Kerst, voor velen een droom die bewaarheid werd. Ik refereer daarmee nog minder aan de sprong naar een nieuw millennium — dat siffers ons in de maling kunnen nemen, had 2000 ons al geleerd. Wat de voorbije veertiendaagse van onbezonnen eten, drinken, slapen en hoofdpijn wel bijzonder maakte, is dat het wel eens de

laatste zou kunnen geweest zijn. De laatste zonder semestereksamens.

Niet dat we tegen semestereksamens zijn, ze kunnen de sjarme van de eindejaarsperiode alleen maar ten goede komen. Maar onwillekeurig komt me daarbij nogmaals de dubieuze manier waarop deze beslissing op de Akademische Raad is getroffen voor de geest. Dat die wijze van beleidvoeren menig student en professor voor de borst stootte, is niet minder bekend dan terecht. Duizenden studenten trokken de straat op. Na enkele kategorieke uitspraken van de rektor ging men zelfs over tot een bezetting van het rektorat. Met een bescheiden succes: de studenten bekwamen een fakultaire herstelling van de stemmen, althans wat de implementatiedatum van semeks betreft.

Het succes van deze actie op onderwijskundig vlak staat echter in schril contrast met de wijze waarop meer maatschappelijke dossiers door de studentenbeweging worden afgehandeld. De nationale manifestatie tegen kontingentering bracht slechts een vijftigtal Leuvense stu-

denten op de been. Over belangrijke kwesties als de verrechtsing van de samenleving en het gedoogbeleid van de academische overheid dienaangaande komt men, na lang gepalaver, niet eens tot een standpuntbepaling. Geen wonder dat we nu en dan eens een bijna-millennium bug of wat Amerikaanse verkiezingsfolklore nodig hebben om onze interesse in maatschappij en aktualiteit niet volledig te verliezen. Een studentenbeweging die slechts bereid is tot het voeren van actie op maatschappelijk vlak, is wellicht doof voor haar academische en professionele roeping. Een studentenbeweging die de samenleving uit het blikveld verliest, is echter blind voor haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Bij de aanvang van een nieuw jaar horen toekomstwensen. Voor de rektor en zijn theekransje: veel street credibility — herinner je 19 oktober! Voor professor Lamine: een boeiende job — buiten de KU Leuven. Voor de studenten: een mooie eerste zit en een geslaagd lief?

d'Hoine & Only

Originele nieuwjaarswensen

Op woensdag 20 december 2000 hebben de 320 studenten van residentie Groenveld op een originele manier hun nieuwjaarswensen de wereld ingestuurd. Vijf verdiepingen hoog en 64 kamers breed stond de boodschap "GROENVELD 2001" op het gebouw te lezen. De foto hieronder geeft een impressie. Niets kan echter de sfeer ter plekke, met de unieke samenwerking tussen alle 320 Groenvelders en het feeërieke beeld vanop het groenveld grasveld evenaren. Aan iedereen een goede start voor 2001.

Win je toch nooit iets?

Kom dan vanaf 11 december tot 31 januari 2001 langs bij Acco. Per aangekochte schijf van 500 frank mag je een lotje trekken uit onze grote grabbelton. En ... altijd prijs! Iedereen – jong en oud, dik en dun – wint een van onze duizenden prijzen: koppen, een rugzak, een step, een aankoopbon, een stel speelkaarten ... en als het even meevalt een aankoopbon van 10 000 frank.

Er op tijd bij zijn, da's de boodschap: we hebben maar zoveel geschenken als de voorraad strekt.

Acco-lid? Korting van 10 % op Top-boeken!
Als Acco-lid krijg je een rechtstreekse korting van 10 % op honderden Top-boeken. Kom 'n kijkje nemen in het ruime aanbod: recente publicaties, romans, kunstboeken, wetenschappelijke boeken, enz.

De compleetste keuze

Algemene en wetenschappelijke boekhandel – papierwaren – cursussen – kantoomateriaal

Tiensestraat 134 • 3000 Leuven • Tel.: 016/29 11 00 • Fax: 016/20 73 89

Een trein die voortrolt

The Bologna-verklaring is een steeds bekender wordende term bij hogescholen en universiteiten, maar de meeste studenten hebben vaak geen flauw idee waarover het gaat. Toch kan deze verklaring in de toekomst, vanaf 2010 om precies te zijn, ons universitair landschap een heel ander uiterlijk geven. Termen als 'kandidatuur' en 'licentiaat' zouden dan immers kunnen verdwijnen. Dit is de meest opvallende verandering voor België, maar er is meer.

Deze Bologna-verklaring is er uiteraard niet zomaar gekomen. In mei 1998 stelden de onderwijsministers van Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk een gezamenlijke verklaring op over de harmonisatie van het hoger onderwijsstelsel in Europa. Dit verdrag kwam er op initiatief van Frankrijk ter ere van de achthonderdste verjaardag van de Sorbonne. Vandaar dat de tekst meer bekendheid zou verwerven als de Sorbonne-verklaring. Hierin werd gesteld dat indien Europa evenzeer een Europa van de kennis wil worden, verschillende Europese onderwijsstelsels beter op elkaar moeten worden afgestemd. De belangrijkste voorwaarden hierbij zijn een grotere transparantie van het onderwijs en een toename van de mobiliteit, zowel van studenten als docenten.

Om tot een grotere mobiliteit en transparantie te komen, stelden de vier onderwijsministers een aantal maatregelen voor. Ze bepleitten een systeem met twee cycli, *undergraduate* en *graduate*. Aan deze termen werd voorlopig geen concrete invulling gegeven; er werd enkel gesteld dat een undergraduate-diploma toegang kan, maar niet hoeft te geven tot een graduate-opleiding. Er gaan stemmen op om het undergraduate-diploma de titel *bachelor* te geven. De graduate-opleiding zou dan leiden tot de graad van *master* of tot een doktoraats-titel, afhankelijk van de duur van de tweede cyclus. De onderwijsministers zagen ook veel heil in het invoeren van semester- en creditsystemen om de transparantie en de eenvormigheid te bevorderen, maar ook hier viel weinig concreets te bespeuren.

Blijkbaar raakte de Sorbonne-verklaring een gevoelige snaar in Europa. Al redelijk snel begonnen andere Europese lidstaten hun handtekening te zetten onder de verklaring en in Vlaanderen tekende de toenmalige Vlaamse minister van Onderwijs Luc Van den Bossche. Wegens het succes van de Sorbonne-verklaring werd besloten verder te gaan en zo kwam de Bologna-verklaring tot stand. Deze verklaring werd ondertekend door alle vijftien lidstaten van de Europese Unie (EU), plus de kandidaten voor lidmaatschap, plus geassocieerde staten, 31 in totaal. Deze verklaring is geen te volgen richtlijn van de EU, ook geen verdrag. Ze is een akkoord over gezamenlijke intenties. De handtekening van de Europese Commissie staat er nog *niet* onder.

UNIVERSITEIT

We hebben dus een Bologna-verklaring. Tof hoor ik u zo denken, maar wat houdt deze nu precies in? Wel, tegen 2010 willen de 31 landen die de verklaring ondertekend hebben een harmonisering realiseren van hun hoger onderwijs door een undergraduate-graduatestructuur in te voeren. De undergraduate zou minimaal drie jaar in beslag moeten nemen en hiermee ligt dan ook het meest significante verschilpunt met de huidige situatie bloot. Bepaalde interpretaties van de verklaring kennen aan de eerste cyclus de titel *bachelor* toe, bye bye kandidaatstitel, de tweede cyclus zou dan leiden tot een mastertitel, adios licentiaat. Doctoreren kan je eventueel nog achteraf.

Een andere belangrijke verandering ten opzichte van de huidige situatie is het invoeren van een creditsysteem. Dit houdt in dat een student een pakketje leerstof blokt, daar een test over aflegt en — indien geslaagd — een getuigschrift ontvangt. Van credit naar credit bouwt men zo zelf zijn studie op. Som-

hogeschoolopleidingen met twee cycli misschien niet het statuut krijgen van universiteit. Als je de Bologna-verklaring bekijkt is het wel duidelijk dat deze opleidingen, bijvoorbeeld Industrieel Ingenieur, aan alle vereisten voldoen om als universitair erkend te worden. Jan Adé: "Leg maar eens uit dat

(foto archief)

mige credits kan men in het buitenland ontvangen dus internationale samenwerking is wenselijk. Dit zou echter niet betekenen dat de programma's van het Vlaams hoger onderwijs totaal gaan verbrokkelen.

Een moeilijke punt binnen de Bologna-verklaring is dat het undergraduate-diploma een uitweg moet bieden op de arbeidsmarkt. Daarbij kan het allerminst de bedoeling zijn dat de nu gangbare vierjarige opleidingen tot drie jaar worden gekomprimeerd omdat dan het risico bestaat dat het gemiddelde opleidingsniveau van een universitair zou dalen. Anderzijds is ook een vierjarige undergraduate verre van ideaal aangezien het nivo van de opleiding dan wel eens te hoog zou kunnen liggen in vergelijking met de ons omringende landen. Een heikel punt dat nog vaak aan bod zal komen in diverse discussies.

De Bologna-verklaring heeft niet alleen voor de universiteiten grote gevolgen. Ze houdt ook een belangrijke verandering in voor de hogescholen. De hogeschoolopleidingen van één cyclus passen perfect binnen de Bologna-verklaring. Na drie jaar zouden deze studenten immers een bachelor-diploma kunnen krijgen. Ze passen des te meer omdat Bologna wil dat bachelors klaar zijn voor de arbeidsmarkt, en dat zijn de afge-

een Vlaams Industrieel Ingenieur een even goede opleiding heeft gehad als zijn buitenlandse collega's wanneer zijn opleiding niet academisch mag heten."

MENINGEN

Vlaams minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten is duidelijk een voorstander van de Bologna-verklaring. Haar Franstalige tegenhanger Françoise Dupuis is voorzichtiger: "Ik vind dat we niet te vlug moeten gaan. In Europa zijn er landen met onderwijsstelsels die veel verder verwijderd zijn van de bachelor-masterstructuur dan wij. Ik vind dat we nu al een structuur hebben die vrij goed overeenkomt met wat in die verklaring wordt voorgesteld. Die harmonisering vind ik niet echt een goed idee. Het is belangrijk dat er in Europa verschillende onderwijsstelsels zijn"

En wat zeggen de universiteiten zelf? Rector Jacques Willems van de Universiteit van Gent is het in grote mate eens met Minister Dupuis: "We moeten ervoor zorgen dat we geen ondoorzichtige structuren hebben, maar het moet ook geen eenheids-worst worden. Het gaat om herkenbaarheid, niet om uniformisering. We moeten geen goede opleiding die vijf jaar duurt

linck van de KU Leuven zijn twijfels heeft. Volgens hem interpreteren de verschillende landen Bologna op hun eigen manier. De nieuwe Transnationale Universiteit Limburg is wel een voorstander van de principes van de Bologna-verklaring en wordt hierin gesteund door de VUB. Rector Van Camp van de VUB: "We moeten rekening houden met de Bologna-verklaring, die wil een lijn brengen in de Europese onderwijsmarkt."

Ook de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) heeft een standpunt ingenomen inzake de Bologna-verklaring. Het standpunt is opgesteld door Kring-

raad. Loko is een voorstander van de invoering van een undergraduate-graduate structuur waarin de undergraduate-cyclus de naam van bachelor draagt en de graduate-cyclus de naam van master. Deze structuur zou de huidige opsplitsing kandidaturen-licenties vervangen, zodat er geen parallel systeem van diplomering ontstaat. Een parallelisme tussen de huidige diploma-namen en deze in het bachelor-master-systeem zou immers de beoogde transparantie in het Europese onderwijsveld niet ten goede komen.

Ook onderschrijft Kringraad de tendens om de duur van een opleiding in termen van studiepunten of credits te definiëren, eerder dan in termen van studiejaren. Dit om de doorzichtigheid te verhogen. Momenteel stelt dit geen problemen, daar in Vlaanderen de studiepunten gekoppeld zijn aan de studiejaren. Een volledig loslaten van het aantal studiepunten per studiejaar zou echter tot studieduurverlenging kunnen leiden. Vooraleer men daar aan begint, moeten er dus maatregelen voorzien worden om mogelijke studieduurverlengingen tegen te gaan. Kringraad formuleert wel een reeks opmerkingen met betrekking tot de organisatie van de bachelor-graad en vindt verder dat de duur van de master-opleiding best per faculteit bekeken wordt.

Dan blijft natuurlijk nog de kwestie van het onderscheid tussen hogescholen en universiteiten. Volgens Kringraad kan dit onderscheid blijven bestaan, daar de finaliteit van hun diploma's verschilt.

Dit jaar is trouwens een belangrijk jaar voor de Bologna-verklaring. Het was immers afgesproken om in 2001 de voorde- ringen van alle landen die ondertekend hadden te evalueren. Wij houden u op de hoogte.

Kristof D'Exelle

"We moeten rekening houden met de Bologna-verklaring, die wil een lijn brengen in de Europese onderwijsmarkt"

studeerden van een hogeschool van één cyclus wel degelijk. Om de hogeschoolopleidingen van de universitaire te onderscheiden kan men spreken van *vocational* bachelor en *scientific* bachelor, of beroeps- tegenover wetenschappelijke opleiding.

Jan Adé, de hoogste ambtenaar inzake hoger onderwijs en dus de belangrijkste beleidsvoorbereider vindt het schandalig dat

verminken omdat die mensen na drie jaar op de arbeidsmarkt terecht zouden moeten kunnen.

Ook de KU Brussel en de KU Leuven zijn nog niet overtuigd. Rector Matheeus- sen van de KU Brussel vergelijkt Bologna met een trein die voortrolt terwijl er zijn duidelijk vragen zijn bij de richting van die trein. Hij vermoedt dat ook rector Ooster-

Drinken op de vrijheid

Op 16 oktober 2000 vond de startvergadering van de Leuvense studentenkern van Amnesty International plaats. Vorig jaar nog onbestaande, bereikt de organisatie stilaan haar doel: de studenten warm houden.

Amnesty International is de grootste en waarschijnlijk ook meest bekende mensenrechtenorganisatie ter wereld. De strijd voor de 'vergeten' politieke gevangenen leverde deze strikt onafhankelijke organisatie de Nobelprijs voor de vrede op. Pas sinds kort bestaat er onder de Leuvense studenten een gestructureerde werking rond deze organisatie. Voordien probeerde Fiona Ang, rechtenstudente, jaarlijks wel een *schrijfze vrij*-aktie op het getouw te zetten, maar die kende telkens slechts matig succes. Het idee om een echte studentenkern op te richten komt eigenlijk van Jan Brocatus, directeur van Amnesty Vlaanderen. Veerle Vingerhoets, studente pedagogie, had de man geïnterviewd in het kader van haar jaar projektonderwijs. Ze vroegen zich beiden af hoe men de jongeren beter bij de werking van Amnesty konden betrekken. Veerle: "In de middelbare scholen worden vele jongeren gemotiveerd om brieven te schrijven. Volwassenen steunen veelal door geldelijke giften. Tijdens de studentenjaren daarentegen verwatert de band met Amnesty International meestal. Wij willen de studenten warm houden voor onze organisatie. Daaruit is het idee van een studentenkern gegroeid."

Dit jaar is het hoofdzakelijk de bedoeling een stevige basis te leggen om het voortbestaan van de studentenwerking te garanderen. Ekspansie is gepland voor volgend jaar, zowel kwa activiteiten als kwa medewerkers. Amnesty Leuven heeft nu een tweeledige structuur: er is de kern en er zijn de losse medewerkers. De kern van vaste medewerkers is niet zo groot. Het zijn studenten die in een studentenstad een half jaar willen werken rond Amnesty en vooral

op studententema's gericht zijn. De kern draait op dit moment goed en is voor dit jaar niet echt meer op zoek naar nieuwe leden. Een te uitgebreide kern zou de organisatie immers kunnen bemoeilijken. Waar natuurlijk altijd hard naar gezocht wordt, zijn losse medewerkers die willen deelnemen aan de activiteiten.

De studentenwerking schakelt zich in in Amnesty als mondiale organisatie. De informatie komt toe in het centrale punt van de werking in Vlaanderen, dat in Antwerpen gevestigd is. "Zij spelen ons de informatie en de feiten door en vragen ons een aantal brieven te schrijven. Wij hebben het grootste vertrouwen in Amnesty International," zegt Fiona. "Amnesty heeft zeer veel vijanden die zitten te wachten om hen op een foutje te betrappen. Daarom moet de informatie die men verstrekt uiterst korrekt zijn. Veel dossiers laat men vallen omdat ze niet honderd procent duidelijk zijn." Bovendien is Amnesty apolitiek. De basistekst is de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens. Daar toetst men de dossiers aan.

Amnesty draait natuurlijk om actie. Zo is er elke eerste dinsdag van de maand een schrijfkafé in kafee De Reynaert. Daar worden brieven geschreven tussen pot en pint en keert men als het ware terug naar de beginjaren van Amnesty. Amnesty is ontstaan als reactie op een krantenartikel. Daarin werd verhaald hoe twee Portugese studenten onder het regime van Salazar opgepakt en gefolterd werden omdat ze er een hadden gedronken *op de vrijheid*. Toen de Londense advocaat Peter Benenson hierover las, schreef hij prompt een vrije tribune in dezelfde krant. Hij richtte hierbij een oproep aan iedereen om zoveel mogelijk brieven te schrijven naar de Portugese ambassade in Engeland. Zo is Amnesty International ontstaan.

Ieder derde dinsdag van de maand staan de studenten in de Alma's (In Alma I en II 's avonds en 's middags in Alma III). Je kan er Amnesty-produkten kopen, zoals kaarten of mutsen en je kan er natuurlijk

(foto Jeroen Op de Beeck)

ook altijd een brief schrijven. Zo hopen de studenten duidelijk in het straatbeeld aanwezig te zijn en het brengt natuurlijk ook een klein startbudget op. De volgende grote afspraak voor alle geïnteresseerden en sympathisanten is de grote Amnesty-dag op donderdag 8 februari. Op de veertigste verjaardag van Amnesty International worden er al vanaf 's middags allerlei activiteiten georganiseerd in Pangaea, onder andere een fototentoonstelling en een schrijfaktie. 's Avonds mag een fuif natuurlijk niet ontbreken.

Blijft natuurlijk de vraag of al dit engagement iets uithaalt. "Zeker en vast", roe-

pen Fiona en Veerle in koor. "Vrijschrijven werkt. Geregeld verschijnt het krantje 'goed nieuws', met daarin de namen van personen die vrijgekomen zijn. Je kan natuurlijk nooit met zekerheid beweren dat het door de schrijfakties is dat die mensen vrijkomen, maar dat is uiteindelijk nog het belangrijkste niet. Wat telt, is dat de gevangenen weten dat er aan hen gedacht wordt."

Nikolas Cloet

Voor meer info: e-mail Amnesty-studenten_Leuven@hotmail.com of tel. Veerle: 04971 02.32.27.

STUDENTEN INGEZET OM DE NACHTRUST TE BEWAREN

(foto Steven Van den Eede)

Allemaal kleine evidente dingen

Straatlawaai en vandalisme waren de grootste klachten die de buurtbewoners van de Tiensestraat formuleerden. Uitgerekend toen er nog een nieuwe fakbar, de Pavlov van de psychologische Kring, in de straat bijkwam, waren de bewoners erg bevreesd. Na vele discussies namen de fakbarbeheerders het initiatief om stewards in te zetten.

De idee van de stewards is niet nieuw in Leuven. Rondom Doc's bar, de fakbar van Medica, zijn reeds langer stewards actief. Op aangeven van de dokters-in-spe besloten de beheerders van de fakbars in de Tiensestraat (Politika, Huis der Rechten en Pavlov) ook het stewardsysteem in te voeren. De mensen in het fluoriserende pakje zorgen in de Tiensestraat dus ook voor veiligheid en ordehandhaving.

De politie en de buurtbewoners zijn tevreden met het initiatief van de studenten. "Voorlopig kunnen wij — studenten — het initiatief wel nog niet evalueren, omdat het nog erg jong is. Vermoedelijk zal het wel zijn vruchten afwerpen", bekomentarieert Kristof Sels, fakbarbeheerder van het Huis der Rechten. De meest gehoorde klachten van de buurtbewoners zijn de op het trottoir geplaatste fietsen die de doorgang versperren, vandalisme aan auto's, ingegooide ruiten en het aanhoudende nachtlawaai. "Dit nachtlawaai komt uiteraard niet uitsluitend uit de fakbars. Naast de geluidsoverlast van de muziek die te luid staat, moet je natuurlijk rekening houden met de massa's studenten die 's avonds en 's nachts doorheen de straat dwalen: het is een fenomeen dat niet alleen in de Tiensestraat voorkomt", verduidelijkt Kristof Sels.

Soms lijkt het wel dat de fakbars in de Tiense wel eens te gemakkelijk door de buurtbewoners met de vinger gewezen worden: "Laatst was er een aangifte van een ingeworpen ruit. Toen werd meteen met opgeheven vinger naar de studenten gewezen, achteraf bleek dat het feit gebeurde was toen de fak-

bars al gesloten waren."

Driemaal per week zetten de kringen hun eigen leden in om de lieve vrede in de Tiensestraat te bewaren: Politika neemt de dinsdag voor haar rekening, de woensdag is voor het VRG en donderdag is het de beurt aan de Psychologische Kring. Aangezien er op zondag en maandag erg weinig volk in Leuven op stap gaat, zijn die dagen stewardsvrij. De twee resterende dagen van de week, vrijdag en zaterdag, zijn de fakbars gesloten.

EVIDENT

Vanzelfsprekend moeten de stewards de lawaaiige studenten aanmanen tot stilte. Andere taken die op hun schouders liggen zijn het weghalen van fietsen van het trottoir om een vrije doorgang te garanderen en het duidelijk maken aan de drinkers dat ze dit binnen en niet buiten moeten doen. Allemaal kleine, evidente dingen, die de uitgaande studentenmassa wel eens durft te vergeten.

"De meeste studenten hebben wel begrip voor de situatie van de buurtbewoners en luisteren wel als ze hun decibels wat moeten minderen. Anderzijds is het wel zo dat hoe meer alcohol ze consumeerden, des te moeilijker ze luisteren" besluit Sels, "Dat geldt uiteraard voor alles dat je onderneemt: er zijn er die entoesiast reageren en dan zijn er de andere". U bent in ieder geval gewaarschuwd.

Katelijne Beerten

“Het was hier nog nooit zo proper”

The week voor de kerstvakantie zag de residentie Sint-Catherina er ietsje anders uit. Een extra groep van vijftien sans-papiers bevokte een themahuis. Kristof Vanneste en Awdila Akay wonen beiden in het themahuis Inamo.

Veto: *Hoe kwamen jullie op het idee de vluchtelingen op te vangen?*

Kristof Vanneste: «Via een medebewoonster, die lid is van Jong Agalev, kregen we te horen dat er tweeëntwintig sans-papiers van de afgebrande Begijnhofkerk op straat stonden. We praatten wat met elkaar over de mogelijkheden, maar toen we hoorden dat ze een plaats hadden gevonden in de Vrije Universiteit Brussel (VUB) vergaten we het een beetje. Tot we op vrijdagavond van Sociale Raad (Sora) een berichtje kregen dat de mensen maandag op straat zouden staan en dat de asielzoekers ons vroegen snel te beslissen. Wat we die avond ook deden en met een crisisberaad instemden.»

ANGSTEN

Veto: *Waar legden jullie al die mensen te slapen?*

Kristof: «Ze sliepen op een matras op de grond in onze bijkeuken, in het kot van een van ons en in de spiegelzaal, die toebehoort aan de volledige residentie Sint-Catherina.»

Veto: *Zorgde dat niet voor problemen met de andere bewoners?*

Kristof: «Nee, de mensen waren zeer gewillig om die ruimte ter beschikking te stellen. We hebben hen ook een brief geschreven, waarin we vermeldden hoe lang deze mensen zouden blijven, wat de bedoeling was en met de mededeling dat ze met al hun vragen en angsten bij ons terecht konden.»

Veto: *Was het aan de mensen te merken dat ze reeds veel hadden meegemaakt?*

Awdila Akay: «Veel mensen waren psychologisch een wrak. Er was iemand die geen woord kon uitbrengen en de hele tijd voor zich uitkeek, wat wel te begrijpen valt. Ik was vroeger ook politiek vluchteling uit Turks Koerdistan en ik heb hier de eerste drie maanden in België veel gehuild en stress gehad. Veel heb ik niet gegeten of geslapen en heimwee had ik ontzettend veel, maar ik kon niet terug. Net zoals die mensen, dus.»

ODYSSEE

Veto: *Vertelden ze waarom ze gevlucht waren?*

Kristof: «Ja, sommigen wel. Er was een man van negentwintig uit Ghana, die negen jaren gelden naar België gevlucht is. Hij studeerde geneeskunde en had met enkele vrienden een oppositiepartij opgericht tegen de regering. Tijdens hun eerste manifestatie werden zeventien van zijn vrienden vermoord en hij is bij de eerste bedreiging gevlucht. In België heeft hij elf maanden gewerkt in een Chinees restaurant in Brussel, waar hij zeven dagen op zeven van zes uur 's morgens tot middernacht afwaste. Elke dag dus vijf uur slapen, behalve eens in de week waarin hij vijf uur vrijaf kreeg. Dit alles voor een bed, restjes eten en zeventien frank per dag.»

KATOLIEK

Veto: *Wat hebben jullie hier zoal met hen gedaan?*

Kristof: «Veel gepraat, alleszins. Veel van hen hadden ramadan en leefden 's nachts. We hebben een avond naar video's van hun odyssee gekeken. Hassan heeft al 13 uur film opgenomen met onder andere het afbranden van de kerk. We zijn gaan basketballen en gaan wandelen op de Keizersberg. Velen moesten ook op en af naar Brussel om hun dossier in orde te krijgen. Ze begonnen ook soms plots onze keuken te kuisen. 't Was hier nog nooit zo proper.»

Veto: *Hoe reageerde de KU Leuven op dit scenario?*

Awdila: «Omwille van dit insident kwamen de leidinggevende personen van de universiteit samen. De KU Leuven besliste dat de opvang van sans-papiers tot vrijdag gedooft werd. Daarna zou er ingegrepen worden, heel katholiek. Er is trouwens nog voor Inamo werd aangesproken aan de KU Leuven gevraagd of ze geen plaats hadden voor de asielzoekers, maar de verwarmingskosten leken hen onoverkomelijk.»

Veto: *Wat deed Sociale Raad precies?*

Awdila: «We mochten hun telefoonlijn en computers gebruiken om verdere opvang te zoeken. Ook hebben we van Sora ons jaarbudget van 5000 frank voor een goede werking gekregen, wat we integraal aan de asielzoekers hebben weggeschonken.»

TERECHT

Veto: *Werd het hele project op die manier gefinancierd?*

Kristof: «Nee, er kwam ook nog geld van Inamo, vzw Mesopotamië en van de porte-

feuille van bewoners en bezoekers. Ook vroegen we op onze volkskeuken honderd frank in plaats van tachtig frank. Binnenkort beslist Oxfam Leuven of ze al dan niet vijfduizend of zesduizendvijfhonderd frank schenkt. Misschien zou Jong Agalev of Agalev Leuven nog wat schenken, maar daar heb ik niets meer van gehoord.»

Veto: *Kunnen de mensen nu verder terecht?*

Awdila: «Enkele mensen hebben al een positief advies gekregen en krijgen in januari waarschijnlijk hun papieren om definitief te blijven.»

Kristof: «Tot acht januari kunnen ze terecht in een leegstaand huis in Brussel. Ook de Leuvense parochie Sint-Michiel en het Gents Ecologisch Centrum (GEC) toonden zich bereid om deze mensen tijdelijk op te vangen, maar uiteindelijk trokken de sans-papiers naar Brussel, wat het eenvoudigste was. Daar loopt uiteindelijk de procedure. We zochten hen reeds op in Brussel. Het huis zag er redelijk deftig uit, wel hebben ze sinds kort geen elektriciteit of verwarming meer.»

Marijn De Vriendt

(foto Ellen Claes)

KRONIEK VAN SANS-PAPIERS DIE VERZEILD RAAKTEN IN LEUVENSE RESIDENTIE

Over kerken, kelders en koten

T maandagavond keken een aantal bewoners van de residentie Sint-Catherina vreemd op. Enkele studenten van het themahuis Inamo — dat deel uitmaakt van deze studentenresidentie — hadden besloten de sans-papiers van de in rook opgegangene Begijnhofkerk onderdak te bieden. Om samen te kunnen blijven, hadden de asielzoekers reeds een lange tocht afgelegd.

Toen de Begijnhofkerk op 25 november afbrandde, kwam deze groep zonder papieren weer in volle media-aandacht. Sinds de herfst van 1998 was de kerk naast leef- en slaappleaats ook een symbool geworden voor de vluchtelingen. Men organiseerde zich in een kollektief en trachtte op die manier belangstelling te krijgen voor de problematiek. Aanvankelijk telde de groep meer dan honderd leden, gesteund door allerhande organisaties, die onder andere tenten en soep ronddeelden. Naarmate de tijd vorderde, nam de steun en belangstelling van vele organisaties af. De eis van de asielzoekers kreeg uiteindelijk toch respons in de paars-groene coalitie: in januari vorig jaar zette de regering een eenmalige regularisatiecampagne op het getouw.

ETENSRESTEN

Na het indienen van de papieren konden de asielzoekers enkel nog wachten. De meeste organisaties hadden zich teruggetrokken, de parochie was niet in staat deze mensen jarenlang te voeden en ook OCMW-steun bleek een fictie. Het OCMW zou volgens Muriel, een vrouw die de groep ondersteunt, ooit hebben voorgesteld de mensen in centra op te vangen. Enkele mensen gingen op dit voorstel in, zij werden drie maanden opgevangen, waarna ze weer op straat belandden. De mensen die niet op het voorstel waren ingegaan, zouden volgens het OCMW voorgoed elke vorm van OCMW-steun afgezworen hebben.

In de maand maart verstuurden de asielzoekers een brief naar het Europees parlement met de vraag of het mogelijk was de etensresten van de cateringbedrijven te schenken. Ook betoogde de groep tegen racistische intimidatie bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Zo hadden valse ambtenaren, die naam en adres van een aantal mensen in de regularisatieprocedure kenden, hen gevraagd een extra papier in te vullen. Uiteindelijk bleek het om een racistisch pamflet

te gaan. Niemand wist hoe de daders aan de informatie waren geraakt.

GEDURENDE DE twee jaar deden er zich wel eens problemen voor tussen de honderd samenwonenden in de kerk. Dit leidde soms tot heftige konflikten, bovendien raakte de groep steeds meer verdeeld en trokken vele mensen uit de kerk.

IJSKELDERS

Na de brand kreeg de groep —bestaande uit een twintigtal mensen— twee dagen onderdak in het nabijgelegen rusthuis Pacheco. Toen men weigerde daar te vertrekken, konden de sans-papiers, evenals hun begeleidster Muriel, de nacht doorbrengen op het politiebureau. Men had hen een aantal kamers aangeboden, verspreid over de stad en volgens de asielzoekers oorspronkelijk niet voldoende voor hen allen. De voorzitter van het OCMW stelde voor om de nacht, tussen 10 uur 's avonds en 6 uur 's morgens door te brengen bij de clochards in de Brusselse metro. De voorstellen werden afgewezen. De groep wilde kostte wat het kost samenblijven.

De mensen trokken verder, van de gebouwen van de Liga van de Rechten van de Mens naar het lokaal van het Brusselse Ecolo, die hen een nachtje jeugdherberg betaalde. De Sociale Raad van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) trachtte een oplossing te vinden in hun universiteit. Het enige gebouw dat de rektor kon missen waren de ijskelders. In deze kille hangar zonder sanitair en verwarming besloot een FDF-politicus onder grote mediabelangstelling iets te doen aan 'deze mensonwaardige omstandigheden'. Hij installeerde een gootsteen. Na veertien dagen moest men de unifief verlaten. Een groepje mensen dat de asielzoekers ondersteunde, belde alle kerken en sociale verenigingen van Brussel af. Muriel is werkloos. "Sinds de brand heb ik reeds vijftigduizend frank uitgegeven aan telefoonrekeningen" zegt ze verbolgen. Allereerst leek het zenuwcentrum van Louvain-La-Neuve hen te willen opvangen. Toen de mensen vertrekken klaar stonden, klonk de veelgehoorde 'njet' aan de andere kant van de telefoonlijn. De enig overgebleven optie was een Leuvense studentenkot, waar men een aantal dagen voordien had gezegd hen *misschien* te willen opvangen.

Nathalie Van Leuven

Alma-beleid in de puree

Over de prijsverhogingen in Alma en de hertegen geplande akties van Loko-Sociale Raad kon u al lezen op de voorpagina van deze Veto. Helaas ligt een structureel probleem aan de basis van de huidige malaise: het reeds gebrekkige beleid is eenvoudigweg niet gericht op de juiste — lees: democratiserende — doelstelling. Niet vreemd hieraan is de minachting voor het medebeheer van de studenten.

Alma werd meer dan 45 jaar geleden opgericht met één doel voor ogen: via het verkopen van goedkope maaltijden het studeren helpen mogelijk maken voor een groter aantal mensen. Hierbij moet in het bijzonder aandacht gaan naar de financieel zwakkere student. Ook vandaag blijft dit een belangrijk na te streven doel: de democratisering van het onderwijs is verre van voltooid. Ook Leuca (de vzw waarvan Alma een onderdeel vormt) kan hierin nog een rol van betekenis spelen. Om deze functie te kunnen vervullen moeten de beheerders en het management van het bedrijf echter volledig doordrongen zijn van deze voor hen weggelegde taak. Zij moeten dan ook steeds, bij elke beslissing, de sociale doelstelling in het achterhoofd houden en van daaruit denken en handelen. Vereist is dus het verlaten van zuiver economische logica die nu domineert in Leuca. Het na te streven doel is immers de democratisering van het onderwijs, niet het verhogen van de omzet, het prestige van het bedrijf of iets dergelijks. Daarnaast moeten er aanverwante doelstellingen worden nagestreefd zoals daar zijn het bieden van een ontmoetingsruimte en het emanciperen van de student door middel van medebeheer. Het huidige beleid toont aan dat deze doelstellingen niet langer bovenaan de agenda prijken.

VERLIES

Het mooiste voorbeeld van deze stelling zijn de pas ingevoerde prijsverhogingen. De sociale doelstelling komt echter ook nog op andere manieren in de verdrukking. Een voorbeeld. In februari 2000 werd er een grote klantenbevraging gehouden; de tevredenheidsmeter of T-meter. Het doel van deze driejaarlijkse enquête is het nagaan van verschuivingen in klantenverwachtingen en het beleid hierop afstemmen. Hoewel uit deze T-meter bleek dat een meerderheid van de klanten tevreden was over de prijs/kwaliteitsverhouding (wat overigens nog niets zegt over diegenen die niet in Alma komen eten), bleek er ook nogal wat ontevredenheid te zijn over de smaak van de schotels en het aanbod. Ook de keuze in de goedkoopste prijsklasse(n) en de als te beperkt aangevoelde afwisseling in maaltijden van dag tot dag werden aangestipt als minpunt. Je zou dus kunnen vermoeden dat tenminste een deel van het verlies aan klanten dat Alma elk jaar weer mag constateren verklaard wordt door deze tekortkomingen. Nochtans werden er tot op heden nauwelijks stappen ondernomen om deze situatie te verbeteren. Een actieplan werd wegens andere prioriteiten nog niet opgesteld.

Maar er is meer. Als klant kan je al enkele maanden vaststellen dat een broodje kopen in Alma lang niet meer vanzelfsprekend is. Sinds de invoering van een centrale, halfautomatische broodjesproductielijn is de klantenservice wat de broodjes betreft aanzienlijk afgenomen. Ander voorbeeld: sinds het begin van het academiejaar is Sedes niet langer 's avonds geopend. In ruil werd er beslist Alma 1 open te houden tot 22 uur. Naast het feit dat dit alternatief nooit kon tippen aan de Sedes (denk maar aan de eksotische schotels en het gezelliger interieur), staat vandaag ook de Alma-1-opening tot 22 uur ter discussie. En dan is er nog de kwaliteitskwesitie. Zoals hoger vermeld bleek uit de T-meter dat er hierover nogal wat ontevredenheid heerst. Ook de via Sociale Raad en de Alma-suggestiebussen binnengebrachte klachten handelen steeds vaker over de kwaliteit van de maaltijden. Onder meer het overschakelen op een andere

directeur van Leuca ontslag, daarbij in haar motivatie uitvoerig verwijzend naar hetzelfde probleem. Een citaat: "Hoewel ik heel goed weet dat Leuca een zekere periode zal nodig hebben om hierin te groeien voelde ik in de besprekingen rond missie, doelen en ontwikkelingen het gemis aan een expliciete gerichtheid op die oorspronkelijke doelstelling, die ontstaansredenen van Alma, die waarden die volgens mij nog zoveel verder uitgediept kunnen worden, de betekenisvolle rol die er gespeeld kan worden in de verdere ontwikkeling van sociale voorzieningen in Vlaanderen, het veruitwendigen van het belang van kollektieve voorzieningen binnen de democratisering van het onderwijs, de voorbeeldfunctie wat betreft sociale tewerkstelling, inspraak en medebeheer, milieubewustzijn. Soms had ik het gevoel dat de koers waarin we met Leuca uitgaan verder afdrijft van die doelen en waarden waarvoor ik echt voluit wil gaan." Een

de pas ingevoerde prijsverhogingen. De studenten trachten met een grondig onderbouwde argumentatie en dito documenten de andere beheerders en de directie te overtuigen geen prijsverhoging door te voeren. Het resultaat kent u intussen. Wanneer de studenten in hun rol van beheerder de directie om documenten vragen, is het hierop vaak lang wachten — als de betreffende stukken al ooit gegeven worden. Als er belangrijke beslissingen moeten genomen worden vindt er overleg plaats tussen een select groepje waartoe — u raadt het — geen student behoort. Op deze manier wordt medebeheer gereduceerd tot een zoethoudertje.

SOMBER

Maar zoals reeds gesteld: niet enkel de RvB gaat in de fout, ook de leiding van het bedrijf is verantwoordelijk. Zelfs al zou de RvB er wel in slagen de juiste beslissingen te nemen, dan nog is het directie die in grote mate bepaalt wat de prioriteiten zijn, hoe de tijdsbesteding verdeeld wordt, enzovoorts. Bovendien worden de beheerders in aanzienlijke mate gestuurd in hun beleid door de selectieve communicatie van de directie. Een treffend voorbeeld is bijvoorbeeld de gewoonte om begrotingen steeds zeer pessimistisch voor te stellen om aldus een prijsverhoging te verantwoorden. Het jaar daarop blijkt dan dat het bedrijf een groot exploitatie-overschot realiseerde, en kan je wel vragen stellen over de financiële noodzaak van de doorgevoerde prijsverhoging. De klok terugdraaien kan dan echter niet meer.

Als het beleid zich op deze manier verderzet, ziet de toekomst voor de studerende Alma-klant er somber uit. Indien er wordt afgegleeden naar een Leuca met een goed draaiend profenrestaurant (Faculty Club), een uitgebreide congresservice — prestigeprojekten dus — met daarnaast nog een paar studentenrestaurants die aan weinig klanten een maaltijd verpatsen aan bijna-kommersieële prijzen, wat is dan het nut nog van een dergelijk bedrijf voor de sociale voorzieningen? Wat is er überhaupt nog sociaal aan?

HELFT

Om dit scenario te vermijden moeten er dus dingen veranderen. Zowel directie als beheerders zijn toe aan een ernstige bezinning over hetgeen waar men mee bezig is. De sociale doelstelling moet weer prioritair worden in het beleid, en de keuze hiervoor moet met overtuiging gebeuren. Daarnaast dringt een hervorming van de RvB zich op. Het is duidelijk dat de huidige beheerders onvoldoende voeling hebben met de waarden van Alma. Een RvB (en Algemene Vergadering) waarin de studenten bij benadering de helft van de stemrechtige leden vertegenwoordigen — in plaats van de huidige verhouding van twee op zeven — zou hiervoor veel meer garanties bieden.

Margo Foubert
Wouter Grègoire

(foto archief)

vleesleveransier voor bepaalde vleesproducten blijkt nogal wat ontevredenheid op te roepen.

Maar het kan ook subtieler, minder snel voelbaar voor de klant. De doorgezette *rationalisatie* van het personeelsbestand in Alma laat, naast (en gedeeltelijk dankzij) een gestegen werkdruk, ook op het vlak van de dienstverlening haar sporen na. De tijdsbesteding van directie en management is gericht op financiële kwesties, de imple-

mentatie van een informaticasysteem en dergelijke, in plaats van op klantenservice en realisatie van de sociale waarden. En het is ontegensprekelijk zo dat de directie zeer bepalend is in het vastleggen van de prioriteiten van alle medewerkers.

statement dat kan tellen. Nochtans drong het niet door. Niets veranderde, de sociale doelstelling stevent rustig verder af op de afgrond. Het kernprobleem is dus dat zowel directie als Raad van Beheer (RvB) verkeerde beslissingen nemen en een louter door economische logica beheerst beleid voorstaan. In de RvB zijn de studenten vertegenwoordigd met twee student-medebestuurders op een totaal van zeven beheer-

Wanneer de studenten in hun rol van beheerder de directie om documenten vragen, is het hierop vaak lang wachten — als de betreffende stukken al ooit gegeven worden

mentatie van een informaticasysteem en dergelijke, in plaats van op klantenservice en realisatie van de sociale waarden. En het is ontegensprekelijk zo dat de directie zeer bepalend is in het vastleggen van de prioriteiten van alle medewerkers.

ZOETHOUDERTJE

Niet enkel de studenten stellen deze afbraak van de sociale doelstelling vast. Zo nam enkele maanden geleden de adjunct-

ders. Helaas worden zij, net als de personeelsfractie overigens, niet voldoende ernstig genomen als beheerders. Eksemplarisch is de behandeling van voorstellen door de studenten gedaan: deze worden ofwel onmiddellijk van tafel geveegd ofwel niet ernstig genomen. In verband met het ontslag van de adjunct-directeur bijvoorbeeld, vroegen de studenten tot tweemaal toe om de in de ontslagbrief aangehaalde elementen te bespreken en deze te evalueren. Dit gebeurde niet. Een ander voorbeeld betreft

Geboren in een verkeerd lichaam

Fen man die vrouw wordt, een vrouw die zich laat ombouwen tot man: transeksualiteit ligt maatschappelijk erg gevoelig en kan zeker nog niet rekenen op algemene aanvaarding. De overwinning van Dana International op het Eurosong-festival leidde enkele jaren geleden tot een significante stijging van het aantal aanvragen tot geslachtswijziging. Enkele weken geleden promoveerde Kristof Uytterhoeven, verbonden aan het Instituut voor Familie-recht en Jeugdrecht van de KU Leuven, met een doctoraatsthesis over 'De staat van de transeksuele persoon'.

Uytterhoeven's interesse voor het onderwerp werd gewekt tijdens een studieverblijf in Nederland, waar hij in contact kwam met het Nederlandse familierecht. In tegenstelling tot België is er in Nederland wel een wetgeving over transeksuele personen. Naar aanleiding hiervan schreef Uytterhoeven in zijn derde licentie rechten een seminariewerk over dit thema. Dit is uiteindelijk een voorstudie gebleken voor zijn doctoraatsonderzoek.

Veto: *Iedereen kent wel het fenomeen 'transeksualiteit'. Kunt u er ook een wetenschappelijk verantwoorde omschrijving van geven?*

Uytterhoeven: «Men moet vertrekken vanuit het geslacht. Medisch gezien zijn er verschillende criteria die het geslacht bepalen: naast het uiterlijk van een persoon worden ook het genetische en hormonale geslacht in aanmerking genomen. Recent aanvaardt men in de wetenschap ook steeds meer dat het psychologische geslacht, de geslachtsbeleving dus, een rol kan spelen in de bepaling van het geslacht. Bij transeksuelen wijzen alle biologische criteria ondubbelzinnig in de richting van één bepaald geslacht terwijl deze personen zich psychologisch tot het andere geslacht rekenen. Zij voelen zich als het ware geboren in een verkeerd lichaam.»

BIOLOGISCH

Veto: *Zijn de wetenschappers het al eens over de oorzaken van transeksualiteit?*

Uytterhoeven: «Grosso modo zijn er twee soorten theorieën: biologische en meer psychologisch getinte. Deze laatste stellen dat bepaalde factoren in de ontwikkeling van het kind kunnen evolueren in de richting van transeksualiteit. De biologische theorieën gaan ervan uit dat er een biologische oorzaak kan worden aangewezen. De recentste onderzoeken tonen aan dat zich in de hersenen een kern bevindt die onder andere de geslachtsidentiteit — het zich vrouw of man voelen — mee beïnvloedt. Men heeft kunnen vaststellen dat deze selkern verschilt tussen mannen en vrouwen en bij transeksuelen in de richting van het andere geslacht wijst. De resultaten van deze studies zijn echter nog zeer preliminair.»

Veto: *Op welke manier kunnen transeksuelen behandeld worden?*

Uytterhoeven: «Strikt genomen zijn er twee behandelingen. Aangezien er een tegenstelling is tussen lichaam en geest, is een eerste manier de geest aan te passen aan het lichaam, wat neerkomt op psychotherapie. Het omgekeerde is het lichaam aanpassen aan de gender-identiteit, een geslachtsaanpassende behandeling. Dit is de enige methode die resultaat oplevert voor mensen van wie aangetoond is dat ze transeksueel zijn en niet aan andere problemen lijden. Het vereist een zware diagnostische fase waarin men moet proberen uit te sluiten dat de

patiënt met bepaalde psychologische problemen te kampen heeft. Meestal gaat dit gepaard met een *real life test* over twee jaren waarin de persoon zich zo goed mogelijk in de rol van het andere geslacht moet inleven. Hierna volgt dan een behandeling met hormonen en uiteindelijk een heelkundige ingreep.»

Veto: *Er bestaan dus geen juridische criteria om in aanmerking te komen voor een geslachtsaanpassende behandeling?*

Uytterhoeven: «Er is alleszins geen wetgeving. Het is ook kwasi onmogelijk voor de wetgever om vast te leggen wie transeksueel is. De facto kunnen de artsen soeverein de beslissing nemen. Hierbij worden altijd zeer strenge criteria gehanteerd want het gaat hier toch om een zeer verrekende en in principe onomkeerbare behandeling.»

VOLWAARDIG

Veto: *Op welke vlakken situeren de juridische aspecten van transeksualiteit zich?*

Uytterhoeven: «Ik ben er in mijn onderzoek van uitgegaan dat deze zich op drie

rechtsposities is, meer specifiek wat familie-rechtelijke betrekkingen betreft zoals afstammingsbanden en in het huwelijk treden.»

Veto: *Wat waren de conclusies van uw onderzoek?*

Uytterhoeven: «Ik heb in de eerste plaats het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) bestudeerd. Aangezien er in België geen wetgeving rond transeksualiteit bestaat, vormden de minimale vereisten van het EVRM mijn uitgangspunt. Het Hof blijkt zich op dit vlak zeer terughoudend op te stellen. Het volstaat dat een verdragstaat ervoor zorgt dat anderen geen weet kunnen hebben van het verleden van de transeksueel. Wat niet gevraagd wordt, is dat de verdragstaat de transeksueel als volwaardig lid van de nieuwe sekse gaat beschouwen.»

«De juridische erkenning is dus beperkt in de zin dat de transeksueel zijn voornaam kan wijzigen en dat op bepaalde officiële documenten het nieuwe geslacht wordt vermeld. Verder dan dat vloeien er geen verplichtingen voort uit het EVRM. Zo ziet het Hof bijvoorbeeld geen graten in de

van geslacht te kunnen veranderen. Moet men een operatie ondergaan? Hoe ver moet die lichamelijke aanpassing gebeuren? Vormen kinderen een beletsel? Een wettelijke regeling is nodig om hier meer duidelijkheid te scheppen.»

VOORNAAM

«Op andere vlakken kan de bestaande praktijk behouden blijven. De medische behandeling moet niet uitdrukkelijk geregeld worden. In Italië heeft men wel een rechterlijke machtiging nodig om een geslachtsaanpassende behandeling uit te voeren. Het gevolg is dat er een deskundige moet aangesteld worden die sowieso altijd een arts is. Er is dus geen reden om deze bevoegdheid niet onmiddellijk aan de artsen over te laten. Zij kunnen in hun criteria en hun behandeling ook sneller inspelen op de wetenschappelijke evolutie dan de wetgever. Ik pleit er wel voor dat de zorgvuldigheidsregels die artsen in acht nemen, geëxpliciteerd worden als algemeen aanvaarde normen. Dit zou een bijkomende verzekering vormen voor de patiënt.»

(foto Miek Stevens, met dank aan Geoffrey H.)

vlakken situeren. In eerste instantie is er de specifieke hulpvraag aan de arts. Hierbij moet men nagaan of een geslachtsaanpassende behandeling toelaatbaar is en aan welke voorwaarden voldaan moet zijn opdat zo'n behandeling bijvoorbeeld niet strijdig is met het recht op fysieke integriteit. In een tweede fase, na de lichamelijke geslachtsverandering, stelt de transeksueel vast dat zijn juridische geslacht nog steeds hetgene is dat bij de geboorte werd

paradoxe situatie dat een tot vrouw omgebouwde man niet kan huwen met een vrouw, maar wel met een man. Het EVRM biedt dus eigenlijk weinig aanknopingspunten om een hervorming op wettelijk vlak te bewerkstelligen. Naast het EVRM heb ik ook de situatie in de ons omringende landen geanalyseerd. Frankrijk heeft ook geen wetgeving, en daar is, net als in België, een oplossing uitgewerkt door de rechtspraak. Nederland en Duitsland hebben wel een wetgeving.»

GEBORTEAKTE

Veto: *Voor welke aspecten van transeksualiteit zou er een wetgeving moeten komen in België en voor welke niet?*

Uytterhoeven: «Door de vergelijking met onze buurlanden te maken, ben ik tot de conclusie gekomen dat er een beperkte wettelijke tussenkomst zou moeten zijn voor de wijziging van de geslachtsaanduiding in de geboorteakte. Op dit moment kan men hiervoor alleen teruggrijpen naar een algemeen rechtsbeginsel dat iedereen zou moeten kunnen leven conform zijn werkelijke geslacht. Zolang dit niet uitdrukkelijk door het Hof van Cassatie is aanvaard, blijft het echter een twistpunt. Er is ook heel wat rechtsonzekerheid over de eksakte voorwaarden en de procedure om

«De voornaamswijziging verloopt op dit moment al vrij vlot omdat dit een louter administratieve procedure is. Het enige nadeel is dat men in de praktijk nu twee procedures moet voeren. Eerst moet men aan het ministerie voor Justitie toelating vragen om de voornaam te veranderen. Achteraf moet men nog een procedure voor de rechtbank voeren om een wijziging van de geslachtsaanduiding in de geboorteakte te verkrijgen. Hier pleit ik ook voor een beperkte aanpassing, waarbij de transeksueel samen met de vordering tot geslachtsverandering ook zijn voornaam kan wijzigen.»

Veto: *Verwacht u op korte termijn veranderingen in de Belgische wetgeving in de lijn van uw suggesties?*

Uytterhoeven: «Ik besluit mijn doctoraat met een proeve tot wetsontwerp. Ik vrees echter dat de prioriteit momenteel verschoven is. Het is nu een politieke kwestie geworden: de wetenschap is uitgepraat, en de politici moeten beslissen of ze er iets aan willen doen. De voorbije jaren had strafrecht een hoge prioriteit, maar de laatste tijd kan ook het familierecht weer op vernieuwde belangstelling rekenen. Misschien kan er op middellange termijn dus wel iets veranderen.»

Tijl Vereenooghe

“Het spreekt voor zich dat vandaag voor **Damaged Goods** en voor mezelf een speciale dag is”

Fet laatste UUR KULTUUR van 2000 bestond uit de uitreiking van de Kultuurprijs van de KU Leuven. De Amerikaanse choreografe Meg Stuart, artistiek leider van het Brusselse gezelschap **Damaged Goods** was de laureate.

Sinds 1992 reikt de universiteit jaarlijks een Kultuurprijs ter waarde van een half miljoen Belgische frank uit. Deze prijs wordt gefinancierd door het fonds Blanlin-Evart, dat in 1991 werd opgericht om de kunst in België te ondersteunen. Eerdere laureaten waren Jan Caeyers (1992), Luc Deleu (1993), Raoul De Keyser (1994), Marianne

Van Kerkhoven (1995), Champ d'Action (1996), Ann Veronica Janssens (1997), Joëlle Tuerlinckx en Luc Tuymans (1998) en Luc Brewaeys (1999).

KLAPSTUK

Nu was het de beurt aan Meg Stuart omdat zij, aldus de Kultuurkommissie, “getuigt van een radikaliteit in het konfronterende van dans met andere disciplines. Zij is de enige in het veld van de hedendaagse dans die doorgedreven onderzoek als voorstelling toont.” Professor Laeremans noemde in zijn laudatio het werk van Stuart “een voorbeeld en inspiratiebron voor talrijke jonge choreografen en podiumkunste-

naars, evenals een normerend ijkpunt voor zowel het kritische als het reflexieve ver-
toog over de hedendaagse *performing arts*.”

Dit was half december nog te zien in La Raffinerie te Molenbeek, waar zij voor de tweede maal in België *Highway 101* bracht. In deze voorstelling benut Stuart het hele gebouw. Het is dan ook geen klassieke voorstelling, maar eerder een parkoer langs verschillende sites, een zeer vernieuwend concept op het vlak van de podiumkunsten. Bovendien is het een continu groeiproces. Sinds de première op 15 maart 2000 in de Kaaiteaterstudio's heeft *Highway 101* ook stopplaatsen gekend in Wenen en Parijs en in 2001 volgen nog Rotterdam en Zürich. De tweede halte in

België toonde reeds overduidelijk dit groeiproces. Enkel de solo “Soft Wear” (die naast de solo “Private Room” en het duet “Skirts” ook te zien was tijdens de prijsuitreiking) bleef behouden. Voor het overige kende het concept een totaal andere invulling dan in maart, met vooral de lounge als hoogtepunt van ongemakkelijke intimiteit.

Meg Stuart heeft een innige band met België en Leuven. Een band die teruggaat tot 1991. *Disfigure Study* werd toen op vraag van Klapstuk gekreëerd. *No Longer Readymade* beleefde

zijn première op Klapstuk 93 en *No One Is Watching* was te gast op Klapstuk 95. Het project *Crash Landing* uit 1996 tenslotte kende haar *kick off* in Leuven, waarna het nog te gast was in Wenen, Parijs, Lissabon en Moskou. Of zoals Stuart het zelf zei tijdens haar toespraak op de prijsuitreiking: “Leuven en vooral Klapstuk heeft een belangrijke rol in mijn artistieke leven gespeeld. Het is in deze ruimte dat mijn eerste avondvullende creatie *Disfigure Study* in première ging op het Klapstukfestival. Hier gaf ik mijn eerste interviews aan Veto en Radio Scorpio, en dit werd de werkplaats voor mijn tweede creatie *No Longer Readymade*. Klapstuk en haar band met de universiteit was een fantastische kontekst om in te werken. Het bracht me vrienden, professionele contacten en een uniek en openstaand publiek. Ik voel me nog steeds zeer geprivilegieerd hierdoor.”

Deze band maakt van Stuart eerder een Belgische artieste met Amerikaanse roots dan een Amerikaanse artieste met veel bijval in België. Daarom koos zij in 1994, toen zij haar gezelschap **Damaged Goods** oprichtte, Brussel als basis. Op dit moment is zij met haar gezelschap nog steeds in residentie in de Kaaiteaterstudio's. Van 1996 tot 1999 is zij, naast andere gevestigde gezelschappen als Rosas en Ultima Vez, Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen geweest. Tevens kreeg Stuart, als eerste niet-Vlaamse artieste, projectsubsidies van de Vlaamse Gemeenschap en zal zij van 2001 tot 2005 structureel gesubsidieerd worden.

EKSPERIMENT

In haar toespraak eerde Stuart ook het artistieke klimaat in België: “De omstandigheden waarin **Damaged Goods** in staat is te werken zijn ook hoofdzakelijk mogelijk door een artistiek klimaat dat het werk verwelkomt, steunt en bekritiseert. Dit intellectuele werkveld schept de mogelijkheid om radikaal werk te creëren of expliciet de focus op onderzoek te richten. Het is een klimaat dat risico's stimuleert en energie en konstante feedback geeft. Daarenboven opent dit klimaat deuren of duwt je door deuren waarvan je niet eens wist dat ze bestonden. De kans om artiesten de mogelijkheden te geven om in te werken en theorie in de praktijk te zetten of gewoon te experimenteren is een verantwoordelijkheid voor beleid en instellingen. Een universiteit en het beleid in het algemeen kan of zou initiatieven, scholen en kunstcentra moeten stimuleren die de praktijk als werkveld ondersteunen waarin een artiest op zijn tempo en binnen zijn keuzes onderzoek kan voeren. Net als architectuur en visuele kunsten hebben de podiumkunsten zo veel mogelijk kansen nodig om bestudeerd en in de praktijk gezet te worden. Een grote verscheidenheid aan kunstopleidingen is absoluut noodzakelijk. Ik ben er zeker van dat een universiteit hier een belangrijke rol kan spelen.”

Hier wijst zij op de gelijkheid tussen haar werk en de academische wereld, namelijk onderzoek. Gezien de universiteit een onderzoeksinstelling is, is het tevens een van haar taken om onderzoek naar en binnen de podiumkunsten te stimuleren. Het is dan ook een extra pluim op de hoed van de KU Leuven dat zij cultuur als een integraal deel van haar werking beschouwt, waarvan het UUR KULTUUR en de jaarlijkse uitreiking van de Kultuurprijs slechts twee onderdelen zijn.

Joost De Wyngaert

(foto Rob Stevens)

JONG GEZELSCAP SKAGEN SPEELT LIFT OFF

Speel je favoriete films na

Als paddestoelen lijken ze de laatste jaren uit de grond te schieten: jonge teatergezelschappen. Skagen, gegroeid uit de teateropleiding Dora van der Groen, is de nieuwste vrucht aan de Vlaamse teaterboom. *Lift-off* is al hun tweede stuk dat Leuven aandoet in nauwelijks drie maanden tijd.

Film en teater zijn twee verschillende media die echter allebei — op hun eigen manier — gebruik maken van de acteur. Het is vanuit die vaststelling dat de jongens en meisjes van Skagen, samen met hun begeleider Bruno Vanden Broecke, de grenzen tussen beide willen aftasten.

Die interactie tussen scherm en podium levert soms knappe beelden op: een jongen met eekhoornmasker die wild staat te springen tegen twee metershoge gefilmde acteurs, twee kaboutergrote figuurtjes die het geprojecteerde lichaam van een slapende vrouw strelen. Even dikwijls echter leiden de filmbeelden je af van de scène en mis je de helft van de interactie. Film is duidelijk de dominante partij in dit huwelijk.

Inhoudelijk vertoont *Lift-Off* zeer weinig rode draad. Het is een bont allegaartje van gefilmde stukken, nagespeelde film-scènes en divers tekstmateriaal. Dat het geheel meer dan eens naar de verzamelde filmklassiekers van de jaren negentig lonkt, mag — gezien het uitgangspunt — dan ook geen verwondering wekken. Af en toe lijkt het geheel echter iets te veel een rondje “speel uw favoriete film na”. Verwijzingen naar *Lost Highway*, *Natural Born Killers* en *Fight Club* zijn dan ook niet van de lucht.

Meer dan wat losse eindjes en een warrige verhaallijn over een ontsnapte vadermoordenaar en veel filosofieer over de dood bevat het stuk echter niet. Het draait in se enkel rond de interactie tussen beide media en drijft voort op het aanstekelijk entoesiasme van de jonge acteurs. Projektbegeleider Bruno Vanden Broecke krijgt er volop van langs als oudste van het zestal.

POPCORN

En dan verdwijnen de spelers één na één achter het doek middels een briljant gevonden parodie op hun eigen stuk. Mooie

eindscène, denk je dan, en dat vonden de acteurs zelf waarschijnlijk ook, tot ze tot de konklusie kwamen dat ze van alle uitgeworpen verhaallijntjes nog geen enkele hadden binnengehaald. Volgt dus nog een kwartier lang film dat de sirkel rondmaakt en het verhaal uit de eerste projectie afmaakt. Blijkbaar zijn naast acteurs echter ook Dolby Stereo Surround, popcorn en vrijende partjes op de achterste rij inherent aan de film want echt boeien doet deze afronding niet.

Dat film en teater elkaar uitsluiten gaan we na deze *Lift-off* zeker niet beweren maar het zou al even onzinnig zijn te beweren dat de twee voor elkaar geschapen zijn. *Lift-Off* is een poging om ze met elkaar te verzoenen en je kan die min of meer geslaagd noemen. Wil Skagen echter op deze ingeslagen weg verder gaan, dan dringt zich in elk geval toch iets op als een minimaal verhaal. Een gimmick blijft maar één keer leuk.

Matthieu Van Steenkiste

Skagen speelt *Lift-Off* op dinsdag 9 en woensdag 10 januari in de Vlamingenstraat 83. Organisatie Stuc. Info & tickets: 016/20.81.33.

Intimiteit versus afstandelijkheid

Op 20 december jongstleden heeft de Kultuurcommissie van de KU Leuven haar jaarlijkse Kultuurprijs uitgereikt. Deze keer was de laureate de Amerikaanse choreografe Meg Stuart van het Brusselse gezelschap *Damaged Goods*.

Veto: *Op Klapstuk '91 danste je hier Disfigure Study. Nu sta je hier terug voor de Kultuurprijs van de KU Leuven. Hoe voelt dit?*

Meg Stuart: «Natuurlijk voelt dit heel goed. Er komen herinneringen terug aan de aankomst twee weken voor de première en aan hoe ik me heel onzeker en opgewonden voelde om dit werk te brengen. Het is heel fijn om terug te blikken en alles wat er ondertussen gebeurd is te kunnen ervaren. Hoezeer mijn werk is gegroeid, hoeveel vertrouwen ik heb gekregen in mijn werk en hoeveel voordelen ik heb gehaald uit de tijd dat ik hier heb gewerkt.»

Veto: *Deze prijs vertegenwoordigt een redelijk bedrag. Geeft dit jou meer mogelijkheden in de overgangperiode van projektsubsidies naar structurele subsidies?*

Stuart: «*Highway 101* is een zeer duur project omdat niet veel mensen kunnen komen kijken. (nvdr. Gezien het opzet werden slechts een beperkt aantal toeschouwers toegelaten. Alle voorstellingen in Brussel waren op voorhand uitverkocht.). Het budget gaat op aan personeel en materiaal: kostuums, videoprojektors, technische uitrusting, enzovoorts. De Kultuurprijs helpt dit project dus weer verder. Bovendien hebben we ook nooit goede archieven gehad, geen video's of dokumentatie van het werk zelf. Of geschriften, boeken, eender welk blijvend iets. Ik realiseer me dat dit belangrijk is om het werk te kunnen waarderen, maar we hadden nooit eerder de mogelijkheid om dit te doen. Dus dat wordt nu een prioriteit.»

SUBSIDIES

Veto: *Is dat de reden waarom je het *Highway 101 Journal* hebt opgestart? Als archief?*

Stuart: «Nee. Het was gewoon de bedoeling om een intiem project te maken. Het staat op zichzelf, als een middel. Ik heb het altijd als iets onafhankelijk gezien. Ik bedoel: hoe kunnen we de *Highway* steden (nvdr. De verschillende lokaties van *Highway 101*: Brussel, Wenen, Parijs, Brussel, Rotterdam en Zürich.) met elkaar in relatie brengen zonder de dagboeken over het werk zelf?»

Veto: *In 1991 bracht je je eerste avondvullende voorstelling in België, en sedertdien heb je besloten te blijven. Waarom?*

Stuart: «De mensen van toen, die mijn werk kenden en volgden, stelden me voor om subsidies aan te vragen. Als ik deze zou krijgen, zou ik de eerste niet van Vlaanderen afkomstige persoon zijn die deze kans zou krijgen. En het gezelschap en de dansers die toen met me samenwerkten, waren geïnteresseerd om in Brussel te werken. Ik verbleef toen in New York, maar realiseerde me dat mijn basis en steun niet alleen in

Leuven of Gent lag, maar in de kleine theaters waar ik mijn werk het meeste bracht. Ik kreeg steun van in het begin en daaruit heeft het zich ontwikkeld. En de scène is hier zeer krachtig, zeer creatief, zeer interessant. Zowel de artiesten als het klimaat.»

PUBLIEK

Veto: *Een medewerker van het Kaaiteater vertelde me ooit dat Claude Wampler, een andere Amerikaanse artieste, versted stond van de vele middelen die kleine Belgische theaters hebben in tegenstelling tot de Amerikaanse.*

Stuart: «Dat is zeker waar voor wat New York betreft. Er is geen stevige basis en er

tussen het publiek en de dansers. Er waren momenten waar de toeschouwers bekeken werden door de dansers, en in de laatste ruimte creëerde je een aantal zitruimtes waar de toeschouwers tussen de dansers plaatsnamen, en de dans zich ertussenin afspeelde. Wil je zo aan de bestaande grens tussen podium en publiek tornen?

Stuart: «Ja, deze situatie om het werk zeer intiem te maken begon me te intrigeren. Wat ik hier leuk aan vind, is dat je je ervan bewust bent dat het om een intieme ruimte gaat, maar ook dat het publiek het publiek zelf bekijkt als iemand die een intieme situatie bekijkt. De lounge werd gekreëerd door Stefan Pucher. Het blijft niet bij een ontwerp op zich, maar het schept een hele

(foto Rob Stevens)

zijn veel artiesten. Ze zijn niet op dezelfde manier in staat om hun werk op een goede manier te creëren van het initiële idee tot de uiteindelijke première. Ze kunnen natuurlijk wel meer voorstellingen brengen. Maar de zorg voor en de opvolging van de hele productie, van alle produkties, is iets wat je er niet terugvindt. Er zijn natuurlijk agenten die je belangen vertegenwoordigen, maar ik denk dat het voor kleinere theaters en jonge artiesten vaak moeilijk werken is.»

Veto: *Je bent Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen geweest, je hebt projektsubsidies ontvangen, en nu ga je voor de periode 2001-2005 structureel gesubsidieerd worden. Biedt dit voor *Damaged Goods* meer mogelijkheden?*

Stuart: «Zeker. Want als je per project werkt, probeer je altijd bijeen te schrapen wat het project vereist. Toen we begonnen, waren we weliswaar in residentie, maar we hadden geen studio. We werkten steeds per

ervaring die het publiek in vraag stelt. Ik zou graag met deze lounge willen verderwerken. Ik denk dat je je ongemak kunt overstijgen en dat het publiek dan haar engagement in vraag gaat stellen. In welke mate moeten ze zich engageren? In welke mate moeten ze eraan deelnemen? Wat wordt er van hen verwacht? Dat wil ik bereiken. Nu is het eerder diffuus. Het is een comfortabele setting, de plaats van waaruit je je wereld bekijkt, waar je tv staat. Dit is waar het gebeurt wanneer er niet veel gebeurt: in je eigen huis, in je leeskamer.»

EKSPERIMENT

Veto: *Waarom fassineert deze situatie je zo?*

Stuart: «Omdat je iets heel intiem en tegelijk heel afstandelijks kunt maken. Op deze manier blijf ik niet enkel in één veld, in één kader werken. Je krijgt verschillende gezichtspunten en veel vragen worden opgeroepen. Op deze manier werk je meer driedimensioneel.»

Veto: *Reeds lange tijd experimenteer je met andere media: beeldende kunst, video. De laatste jaren zijn er steeds meer gezelschappen die de dialoog met andere media aangaan. Zie jij jezelf als een soort 'trendsetter' in dit gebied van de hedendaagse dans? Ben je er trots op dat jouw werk anderen inspireert?*

Stuart: «Ik weet dat mijn werk inspirerend

is voor anderen en ik voel het aan alsof ik een soort van honger heb naar iets wat een bewustwording teweegbrengt, naar iets wat ertoe neigt zich verder te ontwikkelen. Mijn werk krijgt een meerwaarde omdat anderen er hun interesse in tonen en dezelfde weg als ikzelf bewandelen.»

Veto: *Werken de mogelijkheid tot interactie met andere gezelschappen en het feit dat je produkties van jonge mensen kan zien naast produkties van gevestigde gezelschappen inspirerend?*

Stuart: «Ja, ik hou ervan om andere voorstellingen te gaan bekijken. Ik zou heel graag het werk willen zien van mijn dansers. Je leert andere dansers kennen, volgt hun werk en vraagt je af hoeveel je

gemeenschappelijk hebt met wat zij maken. Wat wordt de volgende stap? Je verzekert je van de artistieke waarde van anderen. Daarom zie ik graag ander werk. Mijn werk staat niet geïsoleerd, maar in een kontekst. Het beweegt zich in een veld dat erop reageert. Iemand roept een vraag op in een voorstelling. Misschien geef ik een antwoord, misschien beklemtoon ik die vraag in mijn werk. Daarom is het dat, als ik zelf een voorstelling creëer, dit in interactie staat met ander werk. Een ander beantwoordt aan dezelfde noden. Die nood kan bestaan uit

een vorm van synkroniteit, het delen van iets of de uitdrukking van iets vrij voor de hand liggend, zoals een gevoel waarvan je vindt dat het uitgedrukt moet worden. Het kan exclusief zijn, maar ik beschouw het als iets dat meer kracht geeft als mensen iets volgen. Of natuurlijk er direkt in konflikt mee treden.»

Veto: *Je werkt erg interdisciplinair. Heb je er nooit aan gedacht een 'pure' dansvoorstelling te maken?*

Stuart: «Ik ben niet op zoek naar de 'grote zuiverheid'. Ik hou van mutaties en wil de mensen hiermee confronteren. Dit vind ik verrijkender dan 'zuiverheid'. Ik geloof nog steeds in dans, in dansen.»

Veto: *Je bent bijna tien jaar werkzaam als choreografe. Zijn er dingen die je in de toekomst wil verwezenlijken? Nieuwe uitdagingen die je wil aangaan?*

Stuart: «Misschien een avondvullende solo. Ik ben erg nieuwsgierig naar het maken van een groot stuk. Iets op grote schaal zoals de schaal van een langspeelfilm, maar niet als representatie van reeds bestaand werk. Ik zou ook als artiest voor andere mensen willen werken. Ik zou een film willen maken met een eigen soundtrack en daarbij een dans creëren. Ook mijn danstaal wil verder uitdiepen. Ik voel dit aan als iets eindeloos, iets dat ik kan blijven onderzoeken.»

Joost De Wyngaert

«Mijn werk staat niet geïsoleerd, maar in een kontekst»

projekt, wat een heel strikte kalender met zich meebracht waarbij je elk jaar een project moest afleveren. Nu kunnen we projecten op langere termijn plannen, andere soorten projecten, ook andere artiesten. Het hangt ervan af. Maar ik denk dat het ons meer mogelijkheden biedt. Hoop ik.»

Veto: *Je laatste werk, *Highway 101*, is geen klassieke voorstelling in de zin van de oppositie*

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 27
Nummer 15
8 januari 2001

Ver. uitg.: Loes Geuens
Hoofdredactie: Marie-Anne Dedeurwaerdere
Redaktiesekretaris: Loes Geuens

Redactie: Kristof 'Diarree' D'Exelle, Caroline 'Lupus' Leysen, Jeroen 'Blaasontsteking' Op de Beeck, Steven 'Epilepsie' Van den Eede, Heidi 'Huiduitslag' Van Hout, Matthieu 'Maagzweer' Van Steenkiste

Doka: Ellen 'Ebola' Claes, Miek 'Migraine' Stevens, Rob 'Rubella' Stevens

Medewerkers: Katelijne 'Buikgriep' Beerten, Nicolas 'Kinkhoest' Cloet, Filip 'Darmontsteking' De Keukeleere, Marijn 'Malaria' De Vriendt, Joost 'Jicht' De Wyngaert, Margo 'Herpes' Foubert, Wouter 'Waterpokken' Grégoire, Astrid 'Hondsolheid' Houthuys, Bjorn 'Boelemi' Mallants, Nathalie 'Lepra' Van Leuven, Tijl 'Tyfus' Vereenoghe

Lay-out en vormgeving: Nicolas 'Kolieken' Cloet, Kristof 'Klierkoorts'

D'Exelle, Loes Geuens, Chloé 'Hepatitis' Heerman, Gudrun 'Galsteen' Labiau, Els 'Ekseem' Silvrants, Steven 'Sifilis' Van den Eede, Steven 'Diabetis' Van Dessel, Heidi Van Hout, Matthieu 'Mazelen' Van Steenkiste

Dtp: Loes 'Maagontsteking' Geuens, Steven Van Dessel, Heidi Van Hout

Spelling: Loes Geuens, Heidi 'HIV' Van Hout

Eindredactie: Kristof 'Creutzfeld-Jakob' D'Exelle, Loes Geuens, Caroline 'Longontsteking' Leysen, Els Silvrants, Heidi Van Hout, Matthieu Van Steenkiste

Pechvogels van de week: Marie-Anne 'Alzheimer' Dedeurwaerdere, Loes Geuens, Steven Van Dessel

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Kempenland (Herentals)
Opplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
 Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
 iedere vrijdagnamiddag om 16.00 u

Nieuwsbrief Onderwijs acht

Vanaf volgend jaar vergast onze universiteit ons rond deze periode op een extra examenperiode. Dit jaar moeten we het echter doen met de achtste versie van de Nieuwsbrief Onderwijs als eindejaarsgeschenk van onze alma mater. En wat biedt uw onderwijsinnovatieve sjef deze keer aan? Een focus op, jawel, het semestereksamensysteem (SES)! Een aantal veelvoorkomende misvattingen worden uitgeklaard. Mogen we nog paaseksamens organiseren in SES? Kunnen jaarvakken nog? Kan ik reeds tweede zit afleggen in juni? Prangende vragen die je badend in 't zweet doen wakkerschieten 's nachts. Voor een antwoord slechts één adres: onderwijsbeleid.rec.kuleuven.ac.be/nieuwsbrief.

De studenten leveren voor deze nieuwsbrief een bijdrage over de noodzaak van een jaar uitstel voor de implementatie van SES. Voorts in de nieuwsbrief artikelen over de nieuwe criteria voor vrijstellingen aan onze universiteit, een woordje uitleg over de onderwijskundige vorming voor docenten, bijdragen over een aantal van de centrale ondersteunde diensten (LUDIT, ICTO.), het gebruik van informatie en communicatietechnologieën in het onderwijsconcept begeleide zelfstudie. Kortom informatie genoeg om de twee weken vakantie die voor de deur staan, de laatste maal echte kerstvakantie vòòr de implementatie van SES, door te komen met je noodzakelijke portie onderwijslektuur.

(bm)

D	W	A	A	L	G	E	E	S	T	V	L	A	S	B	L	O	N	D	P	R	U	I	M	T	A	B	A	K	
R	A	A	R	R	S	E	R	M	O	E	N	L	P	A	R	K	I	E	T	A	D	E	M	O					
A	L	S	R	Y	P	T	A	A	R	T	G	O	M	T	I	R	O	L	P	A	D	O	O	G					
A	S	K	A	N	O	N	M	A	K	P	O	K	E	R	E	O	N	H	E	G	E	L	R	E					
G	M	U	S	L	A	K	S	M	A	K	O	F	T	H	E	L	D	E	L	L									
M	A	A	R	T	O	D	I	N	T	E	R	N	E	U	Z	E	N	L	A	K	S	A	G	E	N	S			
O	K	A	A	P	I	N	S	S	I	N	Y	L	R	M	E	S	M	E	T	T									
E	B	S	N	O	E	R	Z	A	K	S	E	D	A	N	T	O	L	L	O	P	E	R	D	O					
D	R	A	K	E	I	M	O	K	E	R	B	O	S	D	I	E	E	T	P	I	N	L	O	T					
E	E	N	D	M	P	E	N	S	E	E	L	O	M	I	E	T	E	R	S	T	R	A	G	E					
R	E	S	O	N	A	N	T	I	E	S	N	O	E	S	H	A	A	N	K	A	I	N	S	T	E	K	E	N	

KRINGLOOPCENTRUM SPIT

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD, ...
 VOOR ELKE SMAAK, ELK INTERIEUR
 ALLES WAT JE KOT NODIG HEEFT !!!

Vanaf voorjaar 2001 verhuist SPIT:
 Yzerenmoenkensstraat 10-12
 3001 Heverlee

Huidig adres: DIESTSESTEENWEG 104
 3010 Kessel-Lo
 Openingsuren:
 Di-Vrij van 10.00 tot 18.00uur
 Za van 10.00 tot 17.00uur (Ma gesloten)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

Horizontaal — 1 Waterpas 2 Slotwoord — Schaapkameel 3 Bittere vloeistof — Het bewuste ik — Totaal 4 Voorzetsel — Roofdier — Muzieknoot 5 Bedgenoot 6 Stad met Sint-Dympna-kerk — Krap, op het nippertje 7 Kleur — Kuur, luim — Brandgang 8 Meisjesnaam — God van de donder — Siberische rivier 9 Hoofdingang, voorhal 10 Europese taal — Monster.

Vertikaal — 1 Schrijver van heiligenlevens 2 Arabisch sultanaat — Lange tijdsduur 3 Straatruzie — Vrucht — Familielid 4 Voorzetsel — Wapen — Russische rivier 5 Godin van de dageraad — Onvriendelijk 6 Hoogtepunt 7 Familielid — Zuivelprodukt 8 Verlichtingsmiddel — Voorzetsel — Zoogdier 9 Kreng — Deel van een appel — Muzieknoot 10 Liefdesgod — Voor 11 Erbarmelijk.

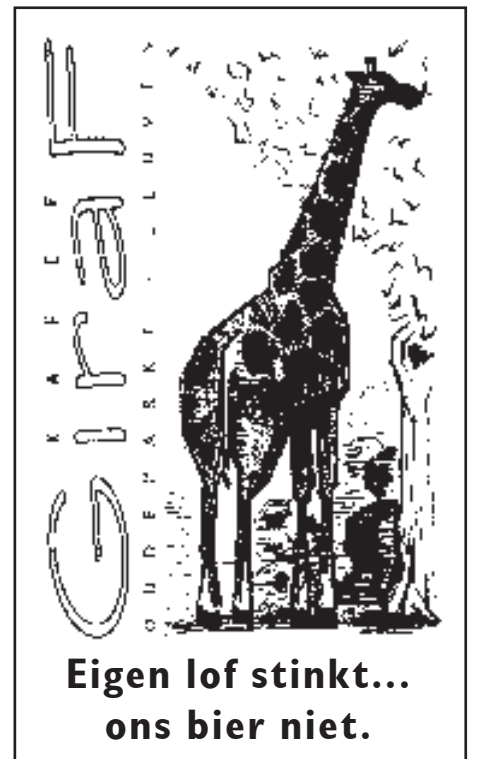
Door Filip De Keukeleere

√ Björn M.: "Tijl, geef mijn Axe eens; da's gemakkelijker dan douchen."
 √ Bedankt om uw douche te mogen gebruiken, Björn.
 √ Veto wordt dan toch nuttig gebruikt, namelijk om de Albatros te schilderen.
 √ Sociale Raad houdt zich nu ook bezig met de democratisering van kindercrèches.
 √ Of heeft W.G. dan toch pedofiele neigingen?
 √ Tijl verontschuldigt zich aan alle slachtoffers van handtastelijkheden door W.H. na het Alma-kerstfeestje.
 √ Behalve dan aan W.G. want die vond het wel leuk.
 √ Jurriaan zoekt klavier zonder spatiebalk om zoekertjes te leren schrijven.
 √ dsqopreijgg;cx iovcmne ez.
 √ Ja, jongske, 't is al goed.
 √ Thieu, het is verboden om zoekertjes te censureren.

√ J. betraapt op nekrofilie.
 √ 't Zijn allemaal vetzakken.
 √ Ge zijt zelf ne vetzak.
 √ Lovenjoel, here we come!
 √ Gezocht: redaktiesekretaris voor studentenbladje.
 √ Loko is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke geestelijke ongevallen bij haar personeel.
 √ RedSek vrijgesteld van geestelijke vermogens.
 √ Heel veel sukses met de partjeels aan alle eerstekannertjes Romaanse!
 √ VEFO IS FOF!
 √ De Pointer Sisters waren super!
 √ Je wilt wel gaan skieën, maar al je vrienden gaan op een andere datum? Sluit je dan aan bij ons groepje (3)! We (23-30j) gaan ons amuseren in Val Thorens voor 1 week (vertrek 16/2) en zoeken nog 2 toffe mensen om ons appartement te delen. De hele reis is al voorbereid. Bel 0495/27.55.12 (na 20 uur) voor meer info.
 √ Bart F. en Sara V. hebben mekaar gevonden en zijn nu een koppel. Gelukwensen kunnen gestuurd worden naar seut81@hotmail.com.
 √ Els heeft nu al ervaring met didaktische teams.
 √ Gezocht: twee tafels. Laatst gezien in de aanwezigheid van ene Bert Metten 2e lic. chemie. Indien Bert Metten of de tafels gesignaleerd worden, laat iets weten op

016/32.02.21. Bert, wij willen onze tafels terug. Boodschap aan de tafels, jullie zijn tof meubilair.
 √ Gezocht bij die tafels, een achttal stoelen, ook voor het laatst gesignaleerd bij de voornoemde schelm Bert Metten. Boodschap voor de stoelen, ook jullie waren tof meubilair. BERT WAAR ZIJN ONZE TAFELS EN STOELLEN?
 √ Nu we dan toch bezig zijn. Jurgen S, Joris S en Kristof D. ook op telefoonnummer 016/32.02.21, zoeken een lief met een stofzuiger. Gelieve een foto van de stofzuiger op te sturen naar Woonwijk Arenberg, nummer 4, bus 1, 3001 Heverlee. Indien niet ernstig gelieve zich te onthouden. PS: meisjes met tafels en stoelen zijn zeker ook welkom.
 √ Aantrekkelijke jonge man B.M. zoekt geile gozer met wie hij paar seksfantasietjes kan uitproberen. Geïnteresseerden kunnen hem bereiken op bert.metten@student.kuleuven.ac.be of het eerder vermelde telefoonnummer.
 √ Lieveke, ge hebt ongelooflijk mooie benen, die meer gezien mogen worden. Mosj.
 √ Knappe rijke minnaars worden terug op het onthaal van 't Stuc verwacht.
 √ Postbode Moos dankt iedereen voor de talrijke nieuwjaarsfooiën.
 √ Scorpio-vergadering op 11 januari om 20 uur boven de Veto voor oude en toekomstige medewerkers.
 √ De ooeveaar is terug in Leuven, waar zal hij landen?
 √ Roddels over het seksleven van mannelijke medewerkers (Steven en Stefan) van het Stuc zijn welkom op het onthaal.
 √ Freaks van David Lynch worden op dinsdag

23 januari om 20 uur in AV 01.12 verwacht voor de eerste psychotronic filmavond van de 21ste eeuw georganiseerd door da extravaganza alternativa days.
 √ RedSek wenst lieve dtp'er heel veel beterschap.
 √ Is er een dokter in de zaal?
 √ Vleesetend virus grijpt om zich heen op Veto.
 √ Veto wenst VMUS veel sterkte (zie foto voorpagina).

JO MEUWISSEN
 Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR
 met of zonder D.J.
KARAOKE (5000 BEF)
016/201.301

(advertentie)

MAANDAG

20.00 u **FILM** Grand Cru: 'Où est la maison de mon ami?' van Abbas Kiarostami, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.00 u **DEBAT** Blauwe Maandag: discussieavond met Mark Eyskens, in Notre Dame, toeg. gratis, org. LVS.
 22.30 u **FILM** New Harvest: 'La Silence' van Mohsen Makhmalbaf, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DINSDAG

20.00 u **FILM** New Harvest: 'La Silence' van Mohsen Makhmalbaf, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.00 u **KONSERT** 'Nieuwjaarskonsert met Mozart' door La Petite Bande, in Stadschouwburg, toeg. 650/450/250, org. Leuvense Konsertvereniging en CC Leuven.
 20.30 u **TEATER** Futur Present: SKaGeN Lift-Off, in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** Grand Cru: 'Où est la maison de mon ami?' van Abbas Kiarostami, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

14.00 u **FILM** 'De zevende hemel' van Jean-Paul Lilienfeld. Komedie uit 1993 met Urbanus, in Vlaams Filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum.
 20.00 u **FILM** 'De zevende hemel' van Jean-Paul Lilienfeld. Komedie uit 1993 met Urbanus, in

Vlaams Filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum.
 20.30 u **TEATER** Futur Present: SKaGeN Lift-Off, in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
 22.30 u **KONSERT** C.O.E.M: popmuziek, in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **DANS** 'In Between' door Compagnie Michèle Noiret, in Stadschouwburg, toeg. 300/500/700, org. Stuc.
 20.15 u **TEATER** 'Onpaardans' door het Amusements Teater Leuven, in Amusents Teater Leuven, Engelsplein 19, toeg. 200/420, org. ATL Teater, tel:016/23.15.98.

VRIJDAG

20.00 u **TEATER** 'De Kale Zangeres' door het MUZtheater. Een absurdisch toneelstuk van Ionesco, in Stadschouwburg, toeg. 350, org. CC Leuven.

ZATERDAG

20.00 u **KONSERT** 'De Mikado' door Belcanto-gezelschap Sint Niklaas, in Stadschouwburg, toeg. 200/300/400/500, org. CC Leuven.
 20.15 u **TEATER** 'Onpaardans' door het Amusements Teater Leuven, in Amusents Teater Leuven, Engelsplein 19, toeg. 200/420, org. ATL Teater, tel:016/23.15.98.

ZONDAG

11.00 u **KONSERT** Zondagmiddagkonsert: 'Suonate due cornetti alto strumenti' door Ensemble Regalo, in Kapel Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, toeg. 200/gratis voor kinderen, org. CC Leuven.
 22.00 u **KONSERT** Jazz op zondag, in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

20.00 u **FILM** Grand Cru: 'De witte ballon' van Jafar Panahi, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** New Harvest: 'Le vent nous emportera' van Abbas Kiarostami, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

www.foksuk.nl

Schrijf je beste blaadje vol

Reeds voor de 24ste maal organiseert Germania (de kring van de Leuvense studenten Germaanse) een schrijfwedstrijd, de *Interuniversitaire Literaire Prijs*. De schrijfwedstrijd, in samenwerking met Dietsche Warande en Belfort, richt zich aan alle studenten, ingeschreven aan een Vlaamse universiteit of hogeschool. De studenten kunnen deelnemen in twee categorieën: poëzie en proza. De winnaars van beide categorieën kunnen zich verheugen op een smak geld. Voor het hoogste schavotje op het podium is er 25000 frank aan de kant gelegd, voor de tweede 10000 frank.

(kb)

Voor meer informatie en een reglement kan je terecht bij Raf Guns en de overige presidiumleden van Germania.

“Ik probeer mezelf te zijn, maar wat is dat?”

Iedereen noemt hem Lucas, Lucas ‘van den Amedee’. Een andere familienaam lijkt hij niet te hebben. En terecht, want geen enkele kafeebaas wordt zo nauw gelinkt aan zijn kroeg. Wie naar de Amedee komt, komt ook een beetje voor Lucas en wie van Lucas houdt, houdt van zijn kafee. Veto trok naar de enige kroeg in Leuven waar student en 60-plusser elkaar in klassieke muziek en rond het ganzenbord vinden.

Veto: De naam van je kafee is veelzeggend maar waarom precies Amadeus Mozart, en niet een andere komponist?

Lucas Van Langendonck: «Mozart onderkende zijn brieven, die hij vaak in het Frans schreef, met Amadée. Toen ik met deze zaak begon, vond niemand het een goed idee om een kafee te openen waar alleen klassieke muziek wordt gespeeld. Het leek me daarom beter een naam te kiezen die voor insiders duidelijk is en die tegelijk, als ik zou moeten stoppen met klassieke muziek en Helmut Lotti of andere brol zou moeten draaien, als een Vlaamse naam kan overkomen. Dat is niet het geval met Ludwig of Johann Sebastian.»

«Die voorkeur voor klassieke muziek is met de paplepel ingegeven. Hoewel, mijn broers en zussen waren meer geïnteresseerd in kleinkunst en rock. Sommige rockgroepen vind ik best wel te pruimen, maar een hele dag in rock staan, dat is niet te doen. En jazz, daar heb ik het al helemaal niet voor.»

TROMPETGESCHAL

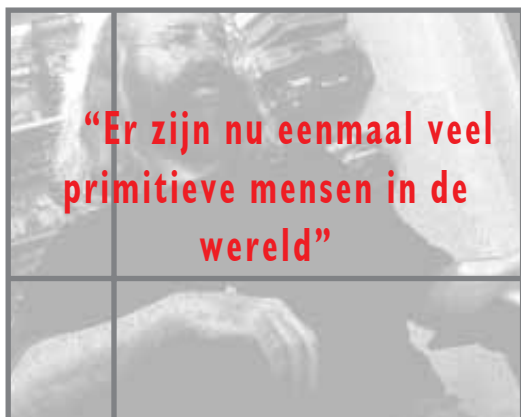
Veto: Klopt het dat je vroeger zelf muzikant was?

Lucas: «Niet echt. Ik heb het conservatorium in Mechelen grotendeels doorlopen, maar de wereld is niet gestopt toen ik de viool terzijde heb gelegd. Integendeel: ik had de indruk dat er een paar mensen een zucht van verlichting slaakten. De foto aan de muur (nvdr. van het Amadeuskwartet, waarop Lucas een viool vasthoudt) is dus niet echt, maar plakwerk. Het zijn klanten van het eerste uur en mezelf onder de naam van het Amadeuskwartet. Het echte Amadeuskwartet bestond uit gevluchte Joden in Engeland. In de naoorlogse periode, tot het einde van jaren zestig, waren zij echt de top of the bill van de strijkkwartetten. Ze namen echter niet op onder het label dat op de foto staat. Het waren uitgeweken Duitsers die toch op Deutsche Grammophon bleven opnemen en niet onder Engelse labels. Iemand die een beetje verstand heeft van platen ziet dat meteen.»

Veto: Leg je om acht uur 's avonds een andere plaat op dan om twee uur 's ochtends?

Lucas: «Alleszins. Wat hier gespeeld wordt, is altijd in functie van het kafee. In het begin

van de avond hoor je hier dingen als het *Stabat Mater* van Vivaldi. Iedereen weet dat Vivaldi pastoor was, maar als je zegt dat hij kerkmuziek geschreven heeft, vallen ze van hun stoel. Mozart was geen pastoor en heeft ook veel kerkmuziek geschreven. Laat in de avond gaan we meestal over op symfonieën. De mensen die er dan nog zitten zijn de muziek al wat gewend zodat je het volume wat luider kunt zetten. Normaal werkt dat storend: het is dan net of de zanger in je oor staat te zingen. Eens er wat ambiance is, kan er echter wel wat tromperoffel en trompetgeschal bij.»

Veto: Waren er van meet af aan gezelschapsspelen in je kafee?

Lucas: «Neen, in het begin was er alleen een schaakbord. Geleidelijk aan zijn er meer spelletjes bijgekomen. Die leken me wel nuttig omdat het kafee toen ook in de namiddag open was. De namiddag is ondertussen afgeschafte, maar nu zit men hier 's avonds Stratego te spelen om niet met elkaar te moeten praten. De meeste klanten komen voor de spelletjes. Ik heb wel eens gedacht dat ik wat overdreven heb met die spelletjes, maar wanneer er nieuwe uitkomen, koop ik er toch bij.»

Veto: De Amedee bestaat bijna achttien jaar. Andere kafees houden het vaak niet zo lang uit.

Lucas: «Dat heeft ook wel te maken met mezelf: ik draag het winstprincipe niet zo hoog in het vaandel. De meeste kafeebazen hebben zich echter een financieel doel gesteld: ofwel laten ze het kafee over omdat ze het niet halen ofwel omdat ze het juist gehaald hebben. Ik heb echter van mijn hobby mijn beroep gemaakt.»

LINKS

Veto: Is er in die achttien jaren veel veranderd in je kafee?

Lucas: «Uiteraard. Het is bijvoorbeeld al twee keer geschilderd. Ik ben ook nog van plan de toog te veranderen en er komt een nieuwe verluchttingsinstallatie. Mijn eigen monument is het langzamerhand aan het gebeuren. Pas op, de kerel die mij een nieuwe installatie verkoopt, heeft daar respect voor. Ik had er zelf één gemaakt omdat de dingen die ze zeventien jaar geleden verkochten, teveel lawaai maakten. Met de muziek die ik draai, is dat gewoon niet te doen. Wat de klanten betreft: er zijn er bijgekomen, er zijn er afgevallen. Het lange haar is wat uit tegenover vroeger. Ikzelf ben misschien ook iets wijzer geworden. Vroeger was ik impulsiever, nu zal ik iets minder in gesprekken interveniëren.»

Veto: Is er een anekdote waar je met plezier of afschuw aan terugdenkt?

Lucas: «De pogingen van Rosse Staf om hier binnen te komen. Rosse Staf was een zware *alkolieker* die vaste klant was in de voorganger van het Stuc. Omdat ze er daar last mee hadden, stuurden ze hem ooit door naar mijn kot, waar een dokter woonde die ook nogal veel dronk. Sindsdien stond hij te pas en te onpas bij ons binnen. Toen ik later een kafee begon, kwam hij naar hier. Omdat je een mens moeilijk één pint bier kunt geven en hem daarna buitengooien om problemen te voorkomen; liet ik hem dan ook helemaal niet binnen. Toen begon hij zich te vermommen. Op een dag, nog vroeg in de avond, zag ik iets blonds aan de deur staan: hij had een blonde pruik opgezet. De mens deed erg zijn best om hier binnen te geraken, maar het werkte niet.»

Veto: De Amedee was in zijn begintijd een eerder links kafee?

Lucas: «Ja. Het is echter nooit de bedoeling geweest om een politiek kafee op te richten. Ik ben een beetje links, dus Vlaams Bloklers gaan hier van nature niet komen. Mensen met wie je niet omkunt, blijven vanzelf wel weg. Je moet al een heel speciaal karakter hebben om naar een kafee te gaan waarvan je de kafeebaas niet kunt uitstaan.»

Veto: Wat spreekt je nog aan in het communisme?

Lucas: «Het is steeds dezelfde zever. Wanneer men over katholicisme spreekt, wordt er nooit over kruistochten en Jodenvervolgging gesproken en wanneer het over het

kommunisme gaat, heeft men het alleen over Stalin. Net alsof een kommunist eraan denkt zoveel mogelijk mensen kapot te maken. Het idee van het communisme in Rusland was zeker op zijn plaats. Die mensen hadden werkelijk niets, dat is gewoon ontstellend.»

KATER

Veto: Je bent ooit geïnterviewd door Radio Moskou? Zijn zij naar jou gestuurd omdat jij een linkse rakker was?

Lucas: «Dat weet ik niet. Op een avond vielen hier twee Russische journalisten binnen. Eén van de twee sprak Nederlands. Ze werkten voor een programma van de jeugd afdeling van de Sovjetvakbond en interviewden daarvoor zelfstandigen uit het Westen. Het kan best zijn dat ze mijn bijdrage wegens onsamenhangend niet gebruikt hebben. Ik had toen een kater.»

Veto: Zijn er personen die je echt niet graag in je kafee hebt?

Lucas: «Ik zeg hen dat gewoon en dan blijven ze wel weg. Ik zou natuurlijk het liefst zo stil, zo rijk en zo veel mogelijk verbruikende, regelmatige klanten willen hebben, maar dat gaat niet. Bovendien zijn degenen die het meeste opdoen vaak niet de meest aangename klanten. Na een tijd krijgen die het idee dat ze de zaak bezitten en zijn ze lastig voor de andere klanten. Je moet een middenweg zoeken. Degenen die hier in groep komen Risken hebben natuurlijk geen contact met mij, maar voor de tooghangers moet het toch een konstante kwelling zijn als ze mij niet kunnen uitstaan of er niet tegen kunnen dat ik af en toe in hun gesprek intervenieer of een grappige debiteer.»

Veto: De gesprekken tussen jou en je tooghangers zijn niet altijd wat je noemt tipische kafeepraat.

Lucas: «Dat zal wel. In principe wordt hier over dingen gepraat. Niet steeds dezelfde grappen of de konstante geile opmerkingen over de vrouwen in de hoek. Af en toe gebeurt dat wel, maar uiteindelijk heeft het geen zin gesprekken te houden als die altijd over hetzelfde gaan. Er mag al eens van mening verschillen worden. Een probleem dat hier nooit is opgelost, is waarom de orthodoxen hun kruisteken in een andere volgorde maken dan de katolieken. Dat is toch een prangende vraag die een reden moet hebben? Er zijn hier al wilde theorieën geopperd, maar we hebben er geen flauw idee van. Het was mij al eens opgevallen in Russische films en in televisiereportages over de Balkanoorlog kon je meteen zien of je met een Serviër of Kroaat te maken had. Zo ontdekte je soms dat ze verkeerde beelden gebruikten: als ze het over Serviërs hadden, lieten ze mensen zien die een gewoon kruisteken maakten, Kroaten dus. Zo'n dingen zijn toch plezierig om over na te denken?»

Veto: Sommige mensen vinden je arrogant. Kan je hen begrijpen?

Lucas: «Ik kan me dat inbeelden. Er zijn nu eenmaal veel primitieve mensen in de wereld. Die vinden dat iemand die van mening is dat een gesprek over iets mag gaan arrogant is. Dan vragen ze zich af of ze niet goed genoeg zijn. Natuurlijk zijn ze goed genoeg, maar dat wil niet zeggen dat ik naar iedereen zijn gezever moet luisteren. Ik behoud mij het recht voor om iemand die aan mijn toog zit te zeveren te zeggen dat hij aan het zeveren is. Ik ga er mee akkoord wanneer men zou zeggen dat ik een koppigaard ben. Ik probeer een beetje mezelf te zijn, maar wat is dat: jezelf zijn.»